

TAHMİSLER
(TAHMÎSÂT)
SEKS EN DOKUZDA

Aruz ölçüleri ile yazılmış tahmisler

Mehmet Fatin Baki

17 Temmuz 2016
Florida - USA

Mehmet Fatin Baki
32453 Lakeshore Drive
Tavares, Fl 32778 - ABD

Telefon numarası: (352) 343-7444

E-mail: director@cottage-education.org
Home page: www.cottage-education.org

TAHMİSLER
(TAHMÎSÂT)
SEKS EN DOKUZDA

Aruz ölçüleri ile yazılmış tahmisler

Mehmet Fatih Baki

17 Temmuz 2016
Florida - USA

Öğrencilerime armağan ediyorum.

Fatin

Mehmet Fatin Baki
32453 Lakeshore Drive
Tavares, Fl 32778 - ABD

Telefon numarası: (352) 343-7444

E-mail: director@cottage-education.org
Home page: www.cottage-education.org

2016

Pek Şikâyet etme kim senden de d n bin kiŐi var.
Çok b b rlenmek te boŐtur. Kimse vermez i'tibar.
İç g zellik dıŐ g zellikten de evlâdır, Fatin
M teberdir g sterirsen kendini dengin kadar.

**ARUZ VEZNI
İLE YAZILMIŞ
TAHMİSLER**

ÖN SÖZ

TAHMİS, Hams, hamse kökünden gelir. Beş, ve beşleme demektir. Divan edebiyatında herhangi bir gazelin bir beytinin başlangıcına üç mısra' eklenerek bir nevi MUHAMMES yapılır ki bunlara TAHMİS deniyor. TAHMİSÂT da tahmisler manasına gelen tahmisin çoğul halidir. MUHAMMES ise bir şair tarafından beş mısra'lık kıt'alar halinde şiirin yazılmış şeklidir.

TAŞTİR tahmisin bir başka şeklidir. Beytin başlangıcına değil de beytin iki mısra'ının arasına üç mısra' ilave etmekle yapılır. Buna bazan MUTARRAF da diyenler vardır.

TAHMİS yapmanın sebeplerinden biri şairin kendi san'atkarane marifetini göstermesi yanında, tahmisi yapan şair diğer bir şairin gazelini beğendiğini ve o şaire hayranlığını göstermek için yapılır.

Tahmis yapmak için eklenen mısralar beytin vezninin ve kafiyelerinin aynı olması şarttır. Eklenen üç mısra'ın manası da tahmis edilen beytin manasına yaklaşık olması da gözetlenir.

Divan edebiyatında muhammes yazan şairler yanında sevdikleri ve beğendikleri şairlerin gazellerine tahmis yapan çok şair vardır. Hatta padişahların şiirlerine bile yapılan tahmisler mevcuttur.

Bu kitapta elli tahmis olmakla beraber, 5 adet tesdis 6 lı, bir adet musabbâ 7 li, bir adet tesmin 8 li, ve 3 adet ta'sir 10 lu, numuneleri yerleştirilmiştir.

Bugünkü şairler arasında aruz vezni ile şiir yazan şairler azdır. Bu şairlere aruz ölçüsü ile bazı denemeler yapmaları tavsiye edilmektedir.

Yirminci asrın başlangıcında aruz vezni ile şiir ve manzume yazarlar çoktu, fakat 1930 lardan sonra Divan Edebiyatına karşı bir soğukluk başlatılmış, ve bu hareket yeni şairleri eski şiir inceliklerinden doğan zevkten mahrum etmiştir.

Nazım, mevzun ve mukaffa yani ölçülü ve kafiyeli mısra'lardır. Şiirler manzum bir şekilde yazılacağı gibi mensur, yani düz bir yazı ile de yazılabilir. Kolaylıkları dolayısıyla ölçüsüz ve kafiyesiz yazılar serbest şiir adı altında meydana çıkartılmıştır.

Fakat manzum kafiyeli bir şekilde yazılan nağmeli mısra'larla fikir ve duyguları ifade etmenin kıymeti başkadır.

Üstad Yahya Kemal'in aruz beyti hakkında yazdığı beyte biz de bir beyit ilave ettiğimiz zaman aruz ölçüsünün kıymetini gösteren bir kıt'a haline gelir.

**'Sönmez seher-i facre kadar şi'r-i kadîm'
'Bir merhaledir devredilir elden ele.' (1)
Tut kandili sen, sarfederek ceht-i selim
Her vezn-i aruz şi'ri kalır lem-yezele. (2)**

(1) Yahyâ Kemâl Beyatlı, 25 Ağustos 1942

(2) Mehmet Fatin Baki, 25 Ağustos 2006

Hülasa olarak, aruz veznini her isteyen şair kabiliyeti nisbetinde kullanabilir ve manzume yazabilir. Yeter ki azm edebilsin.

**Şair değilim sâdece manzum yazarım
Hâşâ bu değildir ki benim yok nazarım
Öz Türk dili aruzla yazılmaz diyenin
Kurşunlu kalemlerle mezarın kazarım.**

Başarılar dileğiyle, hoşça kalın.

Mehmet Fatin Baki

NEDEN Tahmis (1)

Andelîbân, bahçivandan bî-sebep şekvâ neden
 Gonca güller bekleyen hârisle kem gavgâ neden
 Hep berâber hoş yaşarken böyle bir kıssâ neden
 'Söyle kim efgân-u âhın bülbül-i şeydâ neden
 Güllere karşı dem-a-dem âh-ü vâveylâ neden.'

Andelîbân = bülbüller   Bî-sebep = sebepsiz
 Şekvâ = şikayet   Vâveylâ = çılgılık, yaygara
 Hâris = koruyucu, bekçi   Kıssâ = hikaye, olay
 Bülbül-i şeydâ = divane, şaşkın bülbül
 Vâveylâ = çılgılık, yaygara

Neş'e vermekten ziyâde başka senden yok taleb
 Hâl bu kim çeşminden al demm damlıyor hep rûz-ü şeb
 Böyle müşkil derde merhem var mıdır bir hall aceb
 'İş bu feryâdına neyine heman gülden sebep
 Aslı nerden hasıl olupdur gül-i rânâ neden.'

Çeşminden = gözünden   Al-demm = kızıl kan
 Rûz-ü şeb = gündüz ve gece   Hall = çare
 Gül-i rânâ = içi kırmızı dışı sarı gül

Mürg-i bağ sızlarsa ger göstermesin Mevlâ zevâl
 Mürg-i bâğçin cennetâimiz bağda var yüksek mahâl
 Gel bir akşam bağcı yokken, gökte yatmışken hilâl
 'Maksadın güldür ki eylersin temennâ-yı visâl
 Bir gül için kendini âlemlere rüsvâ neden.'

Mürg-i bağ = bülbül   Murg-i bâğçin = bülbül için
 Temennâ-yı visâl = sevgiliye kavuşma arzusu
 Rüsvâ = itibarsızlık, rezil olma

Muhteşem bir bağda dermiş gonca gül ibn-üs sebil
Yüz çevirmez sevdiğinden bir kez olsun suhte-dil
Bû kokan gül bahçesinden başka yoktur çok cemil
'Gül güzeldir lâkin hiç bir sûrete benzer değil
Anda aksin gördüğün ol sûret-i zîbâ neden.'

İbn-üs sebil = yolcu   Suhte-dil = bağı yanık, tutkun
Cemil = güzel   Zîbâ = yakışıklı

Yoksa ger tutkun gönül yoktur hayâtın kıymeti
Bunda vardır hem gülün hem bülbülün bir kısmeti
Her yönünden yıpratır tâkat-güdâz yâr furkatı
'Aşk yükünü çekmeğe yoktur vücûdun takatı
Bî-karar eden seni başındaki sevdâ neden.'

Bû = güzel koku   Tâkat-güdâz = mahveder

Gonca gül bulmuş cesâret kudretinden kevserin
Gül-i rânâ rengin almış asfariyla ahmerin
Bir ferahlık buldu bülbül haşmetinden mimberin
'Sen ki gülden bû'yunu aldın meğer Peygamberin
Mazharı oldu anın bu devlet-i uzmâ neden.'

Kevser = cennete bir havuz   Bû'yunu = kokunu
Gül-i rânâ = içi kırmızı dışı sarı güzel gül
Asfariyla ahmerin = sarısıyla kırmızısının
Devlet-i uzmâ = devlet itibarı

Çıkmadan hadden, hududdan verse Mehmet bir hisâb
Gayri ma'lûm bilgilerden çekti her dilbend azâb
Bir muvafık karşılık lâzımsa ger yoktur hitâb
'Bu Hulûsinin suâli mutlaka ister cevâb
Ver haber bu sırr-ı pinhânî nedir, veyâ neden.'

Dilbend = gönül   Sırr-ı pinhân = gizli, mestur

(1) Seyyid Osman Hülûsi Efendinin gazeline Tahmis

HAZRETİ HÜSEYN'e AĞIT (Musebbâ)

Hüseyin hâlifenin katline merdân ağlıyor
 Kararan nemli bulutlarla asûmân ağlıyor
 Açılan goncalı güllerle hezâran ağlıyor
 Din için cenge giden ceyste kumandan ağlıyor
 Nûr-fesân hazreti mushaf azim-üs-şân ağlıyor
 Senelerden beridir Kerbela candan ağlıyor
 Kamerî şehri muharremde cihân kan ağlıyor.

Merdân = kahramanlar   Asûman = gök
 Hezârân = bülbüller   Ceyş = ordu
 Nûr-fesân = nur saçan   Mushaf = = kur'an

Hüseyin dinde geniş bilgili, askerlik cedîd
 Huyu gösterdi hilâfetteki icrâat hadîd
 Bu fecî cengi görenlerle bütün dünyâ marîd
 İmameyn başta Hasan sonra Hüseyin maktûl şehid
 O sıcak çölde Yezid leşkeri olmuştur saîd
 Çölü gündüzde sıcak kaldığı şeb-deycûr barîd
 Senelerden beridir Kerbela candan ağlıyor
 Kamerî şehri muharremde cihân kân ağlıyor.

Cedîd = yeni   Hadîd = keskin, kuvvetli
 Leşker = ordu   Marîd = rahatsız, hasta
 Saîd = mutlu   Şeb-deycûr = simsiyah gece

Sahiden kayb oluyor âlem-î islâm rehberi
 Muhterem hazreti peygamberin evlâd cevheri
 Teni cerhetti Ubeydullahın asker hançeri
 Bu susuz çölde karar kıldı Hüseyin münceri
 O şehitler ki mezârında hazır cennet yeri
 Senelerden beridir Kerbela candan ağlıyor
 Kamerî şehri muharremde cihân kân ağlıyor.

Übeydullah = Basra valisi Müncer = sonu

Kiminin teklifidir Mekkeye avdetten yana
Kimi cenkdaş gibi gavgâya cesaretten yana
Yok Ümeyeye giden kimse, esaretten yana
Şehidin kendi güder rûhunu cennetten yana
Savaşan Kûfeli şehzâdeye hasretten yana
Senelerden beridir Kerbela candan ağlıyor
Kamerî şehri-muharremde cihân kân ağlıyor.

Hüseyin nûr-i uyûn görmedi pîrân sâlini
Yüzü batmış kana hissetti adû pâmâlini
Kamerin nûru sararken sığrı kabır ahvâlini
Yezidin leşkeri akd eyledi ceng ihlâlini
Denî dehr bir daha gösterdi felek zâl hâlini
Senelerden beridir Kerbela candan ağlıyor
Kamerî şehri-muharremde cihân kân ağlıyor.

Nûr-i uyûn = göz nuru   Pîrân = yaşlılık
Sâl = yıl, sene   Zâl = acımasız, zalim
Pâmâl = ayak altında   Kabır = mezar
Leşker = ordu   Akdetmek = yapmak
Adû = düşman   Denî dehr = alçak dünya

Hüseyin baht ile doğmuş Resul-ul-lahtan haseb
Veriyor düşmana havf kendisi bilmezken reheb
Kimi seyyid düşünürken kimi hayret-zâ sebep
Dökülen kırmızı kan kıymeti kaç dirhem deheb
Fatin efrâd-ı cemâat gibi nevhât rûz ü şeb
Senelerden beridir Kerbelalı kan ağlıyor
Kamerî şehri-muharremde cihân-cân ağlıyor.

Haseb = asalet   Havf = korku   Reheb = korku
Hayret-zâ = şaşkınlık veren Dirhem = ağırlık ölçüsü
Deheb = altın Efrâd- cemâat = topluluğun bireyleri
Nevhât = ölüme sesli ağlayanlar
Rûz ü şeb = gündüz gece

Karattı nemli mükedder guyûm asumânı
Harâb-ı gam saran Osmanlının gülistânı
Yok oldu memleketin körpe yaşta mihmânı
'Meded, meded bu cihanın yıkıldı bir yanı
Ecel celâlileri aldı Mustafa Hanı '

Mükedder guyûm = kederli bulutlar
Harab-ı gam = keder harabesi
Mihmân = kılavuz Meded = imdad
Ecel celâlileri = ölüm eşkiyaları

Çadırda yerlere aheste aktı al kanı
Cânîyle çarpışacak çapta bitti imkanı
Boğuldu ipe boğazdan kesildi gerdanı
'Tutuldu mihr-i cemâli bozuldu divânı
Vebâle koydular âl ile âl-i Osmanı'

Mihr-i cemâli = yüzünün güneşi
Vebâl = günah Aheste = ağır ağır
Âl ile = hile ile

Kil-ü kâlin yok iken bir hakiki bürhânı
İnandı söylenen alçakça küfre nâdânı
İdareden bî-haber baş vezarle şeytanı
' Geçerler idi geçende o merd-i meydânı
Felek o cânibe döndürdü şâh-ı devrânı'

Bürhan = ispat, delil Nadân = cahil
Geçerler idi geçende = çekiştirirlerdi
Merd-i meydan = savaş meydanı yiğidi
Şah-ı devrân = zamanın padişahı

Konuşmasıyla da tatmin ederdi divanı
Yaşardı dostlarının yaslı çeşm-i giryânı
Durulmayan kara hüzn bastı cânı cânânı
'Yalancının kuru buhtânı buğz-ı pinhânı
Akıttı yaşımızı yaktı nâr-ı hicrânı'

Çeşm-i giryânı = ağlayan gözleri
Buhtân = iftira Buğz-ı pinhân = gizli kini
Nâr-ı hicrân = ayrılık ateşi

O hürmetiyle imâ etti kimdi hâkânı
Şaşırttı halkı zekasiyle üstün irfânı
Felek sorar mı kim öldürdü böyle kaplanı
'Cinayet etmedi cânî gibi, onun cânı
'Boğuldu seyl-i belâya dağıldı erkânı'

İmâ = işaret Seyl-i belâya = bela seline

Ya bilmeseydi cesur genç dilârayı gözüm
Veyâ unutsa karanlık hatırayı gözüm
Felekte kılmadı hiç böyle belâyı gözüm
'Nolaydı görmeye idi bu mâcerâyı gözüm
Yazıklar ona revâ görmedi bu râyı gözüm'

Dilaâa = gönül okşayan Ravâ = layık
Râyı = hükmü

Hüdâ bilir idi hürmette yoktu bir hatâ
Alınca celbi padişahla etmedi nizâ
O şimdi sevdiği Mevlâsının kucağında
'Sipihrin âyenesinde görüdü rüy-i fenâ
Kodu bu kesret-i dünyâyı kıldı azm-ı bekâ.'

Celb = davetiye, çağırma   Sipihrin = feleğin
Niza = huysuzluk, münakşa
Kesret-i dünyâ = dünyadaki bolluk
Azm-i bekâ = devamlılık alemi
Rüy- i fenâ = yokluğun yüzü

Duâm budur yüce Mevlâm düşürmesin aslâ
Sarayda bir paşanın fitne yollu hışmına
Değişti harre kelâm baş vezirle kaç defa
'Garibeler gibi gitti o yollara tenhâ
Çekildi âlem-i bâlâyâ hemçü murg-i Hüma.'

Hışm = öfke   Tenhâ = yalnız
Âlem-i bâlâ = yüce âlem   Hemçü = gibi
Harre = sıcak   Murg-i Hüma = Hüma kuşu

Bırakmasn tacı Hünkâr hafid-i Mustafaya
Padişah tahtını Hürrem dilerdi öz oğluna
Girişti Sultanın akl dostları bu gavgaya
'Hakikaten sebab-i rıf'at oldu düşman ona
Nasibi olmasa tan mı bu cife-i dünyâ.'

Hafid = çocuklar   Tan mı = acep mi
Sebeb-i rıf'at = yükselme sebebi
Cife-i dünyâ = dünya leşi

Çadırdan aldığı buyrukla oldu can imhâ
Kan ağlıyordu yürek parçalandı şerha şerha
Cihangir'in de gözünden yaş aktı damla damla
'Hayat-ı bakiye iriştî ruhu ey Yahyâ
Şefiki rûh-i Muhammed refiki zat-ı Hüdâ.'

Şerha şerha = parça parça
Hayat-ı bakiye = sonsuz hayat
Şefiki = şefaati İmhâ = yok etme
Refki = yoldaşı

Felekte gittiği yerler Şeddâdi bağ olsun
Mekanı adn ola, şeytan ona ırağ olsun
Bekây-ı devlet için genç giden adağ olsun
'İlâhi cenneti Firdevs ona durağ olsun
Nizam-ı âlem olan padişah sağ olsun.'

İrağ = uzak Şeddadi = irem bahçesi benzeri
Adn = cennet Karib = yakın
Nizâm- âlem = alemi nizam eden

Fatin, kederli haber koydu askeri yasta
Bu fâciâyı görenler hep ettiler takvâ
Duraksız ağlayan etfal üzüntüden hasta
'Enisi gayibi erenler, celisi ehl-i safâ
Ziyade ede yasım gibi rahmetin Mevlâ.'

Takvâ= Allah korkusu Etfal = çocuklar
Enis = dostlar Celis = oturma arkadaşları

(1) Taşlıcalı Yahya'nın Şehzade Mustafa için
yazdığı mersiyesine tahmis

DEĞİŞMEM (1) Tahmis

Senden gelecek vec'ayı safâya değişmem
Sırtındaki yün hırkayı dibâya değüşmem
Handânını dünyayadaki fiddaya değüşmem
'Gül ruhlarını gonca- i zibâya değişmem'
'Endâm-ı dilâranızı tubâya değişmem'

Dibâ = süslü ipek kumaş   Vec'a = ağır
Dilâra = gönül okşayan   Zibâ = güzel
Tubâ = iyilik, hoşluk   Fıdda = gümüş

Rüzgar bile her subh sevişir körpe teninle
Artar yüzünün hüsnü siyah nokta beninle
Dünyaya bedelsin bu küçük la'l deheninle
'Virane nişîn olsam emin ol ki seninle'
'Ben meskenimi tarem-ı balâya değişmem'

Subh = sabah   Hüsn = güzellik
La'l = kırmızı   Dehen = ağız
Tarem-i balâ = yüksek, yüce makam

Aşıkların en son gidecek yerleri belli
Birbirlerinin kaygısını etse teselli
Sevdalı mekanı açacak yok müteveli
'Tenha gecelerde beni eyler müteselli'
'Baykuş sesini bülbül-i şeydâya değişmem'

Müteselli = teselli, avunma
Müteveli = birinin yerine geçme

Nutkum tutulup lafz dili vaz geçti kelimden
Aşık gücü dostluk çıkarır bir tehi camdan
Almış deniyor al dudağın sükkarı Şamdan
'Peymane-i sem-nûş ederim sâki-i gamdan'
'Bir katresin bir dolu sahbâya değişmem'

Tehi cam = boş kadeh   Sükkar = şeker
Sem-nûş = zehir içmek   Sahbâ = şarap
Sükkarı Şam = Şamın şekerı

Zülfün lülelenmiş süse benzer iki büklüm
Neş'eyle dolup attı yürek dümbeği güm güm
Seksen seneden sonra Fatin etme tekellüm
'Sen naz ile gözler süzüp ettikçe tebessüm'
'Bir handeni vallahi bu dünyâya değişmem.'

Tekellüm = Laf, söz

(1) Yaşar Nezihe Bükülmez'in gazeline tahmis

GEREK 3 Tahmis (1)

Rabb bilir câiz değil aşka kelâm cerr eylemek
Girye-perver leyl-i atmi mübtesem fecr eylemek
Öyle bir dertdir ki aşk vec'ayı kaldırmaz yürek
'Aşk-ı kanun imiş âşıklara cevri eylemek
Âşık odur kim cefâ yı yâre sabretmek gerek.'

Kelâm cerr = laf atmak   Girye-perver = ağlayan
Leyl-i atm = karanlık gece   Mübtesem = gülümseyen
Vec'a = acı   Cevri = eza, haksızlık

Kimşesiz mâşuk dahî düçar olur darlıklara
Can gönülden ibret olsun büsbütün varlıklara
Mahfi hisler yol verirken sonsuz aydınlıklara
'Aşk-ı nâz ü şive evvel gösterir âşıklara
Âşık ol demde ona cânı fedâ etmek gerek.'

Mahfi = gizli   Düçar = düşmüş, uğramış

Her sükût esbâbı mutlak hislerin mesdûdudur
Arz olan kurbân Hüdâya âşıkın mevcûdudur
Bekri vuslattan taleb maşukanın mes'ûdudur
'Aşkın ancak son murâdı dostunun maksûdudur
Çekse de bin derd ü mihnet hep sebât etmek gerek.'

Sükût esbabı = sessizliğin sebepleri
Mesdûd = kapanış   Bekri vuslat = erken kavuşma

Âşikare olmayan aşk sanma her gözden nihân
İlk temas ifşa eder pejmürde ahvâl perişan
Bir vikâyet beklenirken kırılır şöhret ve şan
'Ârzu-yı dü-cihândan geçmedir aşka nişân
Terk-i cân edip reh-i cânâna azm etmek gerek.'

Nihân = gizli   Vikâye = koruma

Sevgilinin mektubundan çıktı bir râiha
Sevilenden hem sevenden hemişe bekler vefâ
Şaşkın âşık ettiğin düşman dahî etmez cefâ
'Âfitâb-âsâ bilip her zerresin nûr-ı safâ
Her belâ dosttan gelir kim merhabâ etmek gerek.'

Râiha = koku   Âfitâb-âsâ = güneş gibi

Asla etmez bir şikayet çekse yıllarca çile
Gerçek âşık sevdiğinden gayri can görmez bile
Aşk yolundan başka bir râhtan giden gelmez dile
'Havf-ı a'dâ eylemez olan müsellaah aşk ile
Yanmadan Hakka erilmez pertev-i tevhîd gerek.'

Râh = yol   Havf-ı a'dâ = zalimden korku
Müsellaah = donanmış   Pertev-i tevhid = birlik ışığı

Can gönülden şevk ile vaktinde her deyni edâ
Korkmadan Mehmet Fatin her âleme versin sadâ
Ehl-i aşkı maşukadan etmesin Hâlik cüda
'Nefs ile cehd et tecellî eylesin aşkı Hudâ
Beyt-i kalbi, Âdile, ma'mûr ü pâk etmek gerek.'

Deyn = borç   Cüdâ = ayrı
Beyt-i kalb = gönül evi   Ma'mûr = bayındır

(1) Padişah II. Mahudun kızı Adile Sultanın (1825-89)
gazeline tahmis.

ETMEK DE GÜÇ

Tahmis (1)

Gizli aşkı itiraf zor âşikâr etmek de güç
 İztırab çekmek çetindir, dil-i zâr etmek de güç
 Sa'b olur sır saklamak lâkin inkar etmek de güç
 'Sabr müşkül âşıkâ terk-i diyar etmek de güç.'
 Künc-i tarîk-i ferâget ihtiyâr etmek de güç.'

Dil-i zâr = gönlü inletmek   Sa'b = zor
 Künc = köşe bucak, köy   İhtiyar = seçmek

Behresiz pâ-bend olan âşık ermez menzile
 Durmuyor güm-nâm şahıs haşmetli bir serdâr ile
 Any be ayn görmek bile mümkün değil ruhsâr ile
 'Tarh-ı cerm-i ihtilâta çâre yok dil dâr ile
 Fikr-i vaz'-ı serd ile sîne figâr etmek de güç.'

Behresiz = bahtsız   Pâ-bend = ayağı bağlı
 Güm-nâm = unutulmuş   Ayn = göz
 Tarh-ı germ = düzgün ısı   Figâr = yaralı

Bülbüle fi'len rakiptir şevkeler, düşman değil
 Âşıkı arzuda tatmin eylemek cidden kalil
 Kim âkildir kim de câhil söylemek imkan değil
 'Yâr-ı tenhâ eylemek bigânedan âsân değil
 Âşinadan bî-sebeb ey dil firâr etmek de güç.'

Şevkeler = dikenler   Kalil = az
 Bigâne = kayıtsız   âsân = kolay

Âşığa hiç fayda vermez dehri göstermek yeşil
Şeb-i daycûrdan çıkıp maksat dürûğ etmek değil
Hülyevî âlemdeki âşık için her şey cemîl
'Beynimizde rûy-i düşmenden dürûğ eksik değil
Râst geldikçe o şaha i'tizâr etmek de güç.'

Şeb-i deycûr = karanlık gece   Dürûğ = yalan

Gözde maşûk vechi benzer bir hayâlî hilâle
Tebdil etmez mülk-i dehri bir seferlik visâle
Kalbi meksûrdan çıkan sevgi gelmez suâle
'Âlem-i âb eylemek kâbil değil mahfî hale
Bî-tekellûf dilberi bûs-i kenâr etmek de güç.'

Âlem-i âb = içki âlemi   Mahfî= gizli
Bî-tekellûf = samimi   Bus-i kenâr = öpmek

Bir cömert âşık cihanda gelmez imsâka Belîğ
Çok dua etmek gerektir Hazreti Hakka Belîğ
Güç mü var Mehmette artık leyl-i firâka Belîğ
'Ser-be-ceyb-i inzivâ mümkün mü uşşâka Belîğ
Kûy-i yâra bi-bahane reh-gizar etmek de güç'.

Uşşak = aşıklar   Leyl- i firak = ayrılık gecesi
Ser-be-ceyb = utanmak   İmsâk = cimrilik

(1) Bursalı İsmail Belîğ'in (1668-1730)
gazeline tahmis

DÜŞMAN MI VAR

Tahmis (1)

Sende eksik sulh ve sükûn yoksa düşmânın mı var
 Serde şaşkın kimsesiz âşıkâ fermânın mı var
 Âşka düşmüş kalpten uzaklarda mihmânın mı var
 'Noldun inlersin felek hercâi cânânın mı var
 Her makâm seyr eder bir mâh-ı tâbânın mı var.'

Mihman = konuk   Hercâi = kararsız, sabırsız
 Ser = akıl   Mâh-ı tâbâ = parlak ay

Bir garip dünyada tez geçtikçe yıllar artdı derd
 Merhametsiz çolde kalmış aşka sadık kaldı ferd
 Amma müşküldür geçinmek çok bozuk âlemde merd
 'Benzini ey büstân fasl-ı hazân mı etdi zerd
 Yoksa başı taşra bir serv-i hirâmânın mı var.'

Zerd = solgun   Taşra = yabancı
 Serv-i hirâmân = sevgili   Ferd = tek

Kıl şükür mevlâya daim hep beraber hamd edip
 Âşikare çıktı sırrım kalbi nısfından delip
 Neş'e saçtın meclise sen yâr-ı diyârdan gelip
 'Ağlayıp feryâd edersin her nefes ey andelib
 Hâr ile hemsâye olmuş verd-i handânın mı var.'

Andelüb = bülbül   Verd-i handân = gülen gül
 Hemsâye = komşu   Nısf = yarım, yarısı

Vech-i yâr-1 düŖte gördüm işbu pinhânım benim
Fazla canım sızlatan cân rûh-1 revânım benim
Can kadar çok sevdiğim tek hân-1 sultânım benim
'Yoluna cânâ revân etsen gerek , cânım dedim
Yüzüme bin hışm ile baktı dedi cânın mı var.'

Ser = akıl, baş, hafıza   Pinhân = saklı
Rûh-1 revân = sevgili   Hışm = öfke

Rasgelir mahbûbu görmek gelse bir şansın yine
Yaptığın yanlıŖa Mehmet belki pişmansın yine
Sevgilinle dün buluştun şimdi düşmansın yine
'Zülf-i dilber gibi ey Zâtî perîşânsın yine
Cevri bîhad yoksa bir yâr-1 perîşânın mı var.'

Zülf-i dilber= güzelin saçı   Bîhad = sıkıntı
Yâr-1 perîşân = Ŗaşırılmış, kederli sevgili

(1) Zâtî'nin gazeline tahmis

BİLMEZLER

Tahmis (1)

O kâfirler ki Hakk'tan saklanıp tekvâyı bilmezler
 Namaz kılmaz oruç tutmaz kebir Mevâyı bilmezler
 Fakirlerden firâr edip şükür duâyı bilmezler
 'Cihân ârâ cihan içindedir ârâyı bilmezler
 O mâhîler ki deryâ içredir deryâyı bilmezler.'

Tekvâ = Âllah korkusu   Kebir = büyük, yüce
 Cihân ârâ = dünyayı süsleyen   Mâhîler= balıklar

Şükür Allâha lûtfundan gelir her yıl mübârek iyd
 Çıkar insan karanlıktan olur dünyâ fûrûğ hurşid
 Fakat arttıkça yaşlar beklenen merkad değil bâid
 'Hatâbat ehline düzâh azâbın anma ey zahid
 Ki bunlar ibn-i vakt oldu gam-ı fredâyı bilmezler.'

Fûrûğ = parlaklık   Bâid = uzak   İyd = bayram
 Hatâbat = harabeler adamları   Düzâh = cehennem
 Gam-ı fredâ = yarının sıkıntıları
 İbn-i vakt = zemanе çocukları

Gönül ister ki dünyâdan çabuk gitsin sapıklıklar
 Yeter yaptıklarından çok utansın böyle alçaklar
 Güzellikler gelirken kayb olur menhûs münâfilklar
 'Şafak-gûn kan içinde dâğın seyr etse âşıklar
 Güneşte zerre görmezler felekte ayî bilmezler.'

Menhûs = uğursuz   Şafak-gûn = kızıl renk

Acınmak haldedir mahbeste yerleşmiş merhunlar
Hakikaten sapık yerlerde kalmaz pâyeye gerdunlar
Gelen yıllarda insanlara benzerlerse maymunlar
'Hamîde kadlerine rişte-i eşki takip bunlar
Atarlar tîr-i maksûdu nedendir yay'ı bilmezler.'

Merhûnlar = rehineler   Gerdûn = şerefliiler
Hamîde =bükülmüş   Kadler = hırslar
Tîr = ok   Rişte-i eşki =gözyaşı ipliği

Meşakkathâne dünyânın gelir elbette pâyânı
O zalimler ki Mehmet, istemezler vakf-ı giryânı
Sadâkatten kaçıp nisyân ederler nazlı cânânı
'Hayâlî fakr şalına çekenler cism-i üryânı
Anınla fehr ederler atlas u dîbâyı bilmezler '

Pâyân = son   Vakf-ı giryân = ağlamayı durdurmak
Fakr = fakir   Üryân = çıplak   Fahr = iftihar etmek

(1) Hayâlî' nin gazeline tahmis

YEĞDİR

Tahmis (1)

Bütün bir ömr azab kalmak hane-dân olmadan yeğdir
 Aşîkar aşık olmak sanki pinhân olmadan yeğdir
 Seven can kalbe girmek dıŖta cânân olmadan yeğdir
 'Senin mahzûnun olmak bana Ŗâdân olmadan yeğdir
 Gamınla ağlamak illerde handân olmadan yeğdir.'

Pinhân = gizli   Azab = ergen, kul, bekar
 Hane-dan = amir , ev idarecisi

Yare ağyâre eyledik sevilme ilmini takdim
 Gelen dosta münâsip bir lisanla eyledik ta'zim
 Rakipler geldi meclise, âşık gâip, maşuka kim
 'Cihânın izz ü cân böyle iz'ân eyledim ben kim
 İşiginde kul olmak dehre sultân olmadan yeğdir.'

İzz ü cân = kıymet ve itibar   İz'ân = akıl, mantık

Acısından kanayan kalbe deundan hal-his olmak
 Kısa bir vuslat uğruna uzun müddet hapis olmak
 Küçük bir meclis içinden seçilmiş reis olmak
 'Düşüp kûy-ı harâbât içre sûfi kâse-lis olmak
 Serir-i devlete fağfûr-u hâkân olmadan yeğdir.'

Kûy = köy, bucak   Kâse-lis = dalkavukluk
 Serir-i devlet = devlet tahtı   Hal-his = duygulu
 Fağfûr-u hâkân= başkan

Yaşarken mevtten evvel düşlemek dünyânın encâmı
Sevişmişler yolunda beklemek bir vakt-ı ilhâmı
Vefâsız aşk evinde sarf edip geçmek bütün âmı
'Cihân-ı bî-sebatın rağmına devr etdirip câmı
İçip lâ-ya'kıl olmak şah-ı devrân olmadan yeğdir.'

Encam = son   Mevt = ölüm   Âm = sene
Rağm = aksine, inadına   Câm = kadeh, bardak
Bî-sebat = sabırsız   Lâ-ya'kıl = akılsız
Şah-ı devrân = zamanın şahı

Fatin, kuşlar kadar serbest uçan mutlu gamâm olmak
Aşık olmak gibi masum sebeplerden idâm olmak
Mayalanmış şarap memlû açık mecliste câm olmak
'Şarâb-ı aşk ile Nev'i gibi mest-i müdâm olmak
Bakıp bu ni'met-i dünyâyâ hayrân olmadan yeğdir.'

Gamâm = bulut   Memlû = dolu
Mest-i müdâm = devamlı sarhoş, ayyaş
Ni'met = iyilik, lûtuף   Cam = kadeh, bardak

(1) Nev'î nin gazeline tahmis

Sahbâ tüketen kimse be-kâm olsun erenler
 Zevkânı bu âlemde tamam olsun erenler
 Mevtâ sözü beyhûde kelâm olsun erenler
 'Ömrün şu biten neşvesi tâm olsun erenler'
 'Son meclis-i câm üstüne câm olsun erenler'

Sahbâ = şarap   Be-kâm = arzusuna kavuşma
 Zekân = manevi haz duyan   Mevtâ = ölüm
 Neşve = neş'e   Câm = kadeh , kase

Ayyaş sıkılınca yanaşır Hakka senâya
 Pîr intizâr eyler yaşı arttıkça menâya
 Mahmûrlu bakarken sızarız kasr-ı minâya
 'Şükranla vedâ ettiğimiz câm-ı fenâya'
 'Son pendimiz ahfâda devâm olsun erenler'

Fenâ = yok olma   Pendimiz = öğütümüz
 Ahfâd = halefler   Menâ = ölüm haberi
 Kasr-ı mminâ = şarap şişesi   Senâ = övgü

Sarhoşları takip edecek bir sürü gümrâh
 Meyhânedede mestane olan rakkâse de âgâh
 Ölmek yaşamaktan dahî çok fazla muraccâh
 'Dünyâda bu iksîr ile mes'ud olan ervâh'
 'Ukbâda da sermest-i müdâm olsun erenler'

Ukbâ = öbür dünya   Ervâh = ruhlar
 Sermest-i müdâm = ayyaş   Agâh = bilgili

Sevdalının kalbinde yüzer mâh ile kevkeb
Mubâh sayılır aşka düşüş çünkü, bî-sebeb
Etmez ona te'sir ne gümüş sırma ne deheb
'Câizse harâbât-ı ilâhîde de her şeb'
'Yâran yine rindân-ı kirâm olsun erenler'

Rindân-ı kirâm = rindlerin şerefi   Şeb = gece
Bî-sebeb = nedensiz, sebepsiz

Aşkın sezilir yaptığı işler her amelde
Allah adı mutlak gelecek akla ecelde
Gösterdi Fatin fennini tahmiste gazelde
'Tekrâr mülâkî oluruz bezm-i ezelde'
'Evvel giden ahbâba selâm olsun erenler.'

Mülâkî = kavuşma   Bezm-i ezel = kadim meclis

(1) Yahyaâ Kemâl Beyatlı'nın gazeline tahmis

ADIMIZ

Taştir (1)

'Fermân-ı aşka cân iledir inkiyâdımız'
 İnsanlığı sevdirmede var istidâdımız
 Din için helâk olmağa mev'ud cihadımız
 Billâh biliriz Mevlâyâ var itimadımız
 'Hükm-i kazâyâ zerre kadar yok inâdımız.'

İnkiyâd = boyun eğme   Mev'ud = vadedilmiş

'Baş eğmeziz edânîye dünyâ-yı dîn için'
 Ettik intizâr memlû kadeh cam-hûn için
 Ömür boyu mal, mülk, para yığdık acun için
 Yaptık her an mâ-fevk ile kavgâ mâ-dûn için
 'Allâhadır tevekkülümüz i'timâdımız.'

Edânî = alçaklar   Cam-ı hûn = şarap
 Mâ-fevk = Yüksek rütbeli   Mâ-dûn = düşük rütbeli
 Dünyâ-yı dîn = aşağılık dünya   Acun = dünya

'Biz müttekâ-yı zerkeş-i câhe dayanmazız'
 Hakk adını işret demi mecliste anmazız
 Sevmekle beraber sevmekten usanmazız
 Yârân ile vuslat günü hâbdan uyanmazuz
 'Hakk'ın kemâl-i lutfunadır istinâdımız.'

Müttekâ-yı zerkeş = altın kakmalı değnek
 Câh = itibar   İşret demi = içki zamanı

'Zühd ü salâha eylemeziz ilticâ hele'
Dünyâda bütün varlığı vermişiz sele
Kalben bakarız insana ma'nen evvele
İnsan erişir kâmile merhale merhale
'Tutdu eğerçi âlem-i kevnî fesâdımız.'

Salâh = barış
Âlem-i kevn = bozuk olma alemleri, dünya

'Minnet Hüdâ'ya devlet-i dünyâ fenâ bulur'
Aruz, bu kadim vezn mukakkat iktidâ bulur
Bir gün gelecek yazdığımız şi'r bekâ bulur
Taştir ile Fatin belki gerçek bir sadâ bulur
'Bâki kalır sahife-i âlemde adımız.'

Fenâ = son İktidâ = uygun

(1) Baki'nin bir gazeline taştir.

OLSAM

Tahmis (1)

Birkaç gün için keşke senin evrenin olsam
Daim seni mahfuz kılacak meskenin plsam
Dindâr ölürüm yüzdeki kâfir ben'in olsam
'Ben kimseye açılmaz idim dâmenin olsam
Kim görür idi sîneni pirâhenin olsam.'

Dâmen = etek

Pirâhen = görmek

Makberde bulur sulh ve sükûn, aşkla gidende
Kalpler buluşur şimdi değil belki gelende
Baktıkça tükettim gözümün nûrunu sende
'Daim arayan bulsa cüvânım seni bende
Bir gonca gül olsan da senin gülşenin olsam'

Cüvân = sevgili

Cümbüş çalıyor ortada rakkâse firâri
Mevcut mu güzel sevgili al bâdedeb âri
Sessiz yatan evcâyı keder söylese gayri
Destide, kadehte doyamam görmeğe bâri
Ey gevher-i şeffâf senin mahzenin olsam'

Gevher-i şeffâf = Temiz şarap

Firâri = kaçak   Ârî = saf, temiz, çıplak

Evcâ = acılar

İsterdim olayım sana hep bende-gi güm-râh
Dostun kalırım çıksa da kûr'dan bütün ervâh
Billâh yüce Mevlâ yoludur tuttuğunuz râh
Döğülmege, söğülmeğe koğulmağa billah
Hep kâilim ammâ ki efendim senin olsam'

Kûr = mezar   Bende-gi = köle
Güm-râh = yolunu kaybetmiş   Râh = yol

Suç olsa, senin affedilir lahd'de günahın
İçten bile çeksen duyulur sayhalı âhın
Mecnun ediyor Mehmedi dü çeşm-i siyâhın
Çeşmânının öğrensem o kâfirce nigâhın
Bir lahza Nedim-i nigh- i pür fenin olsam.'

Felâh = mutluluk, saadet   Lahd = mezar
Sayha = nağra   Nigâh = bakış
Nedim = Sohbet arkadaşı   Dü = iki
Nigh- i pür fenin = hilekâr bakış

(1) Nedim'in gazeline tahmis

ANDIRIR Tahmis (1)

Yardımda dostların iyi eshâbı andırır
Rûz âleminde, mest-i müdam hâbı andırır
Betiyile kalbi, ben ise bevvâbı andırır
'Mahmûr-ı bâde haste-i bî-tâbı andırır
Yoktur anın ilâcı may-i nâbı andırır'

Eshâb = sohbetçiler Bevvâb = kapıcı
Beyit = ev Hab = uyku Bâde = içki
Haste-i bî-tâb = suçsuzluk hastalığı
Rûz = gece Mest-i müdam = ayyaş

Bülbülle göncaları bırakmaz hâil diken
Germî vasıf verir konuşurken sıcak dehen
Aklında ben varım, yüzü vermiş siyâhi ben
'Sakî elinle bâde verirken elin öpen
Devlet gününde yâr olan ahbâbı andırır'

Hâil = körkunc Avn = yardım
Dehen = ağız Germî vasıf = hararet

Tok avn esirgemez yarî imsâkın üstüne
Tutkuyla hissi çıkmadı ahlâkın üstüne
Ahsas da kalbi yolladı idrâkın üstüne
'Zülfün düşünce gerden-i berrâkın üstüne
Billûr içine bülübül-i sirâbı andırır andırır'

Gerden-i berrâk = demiz gerdan
Sirâb = susamış Avn yardım
Ahsas = hisler İmsak = pehriz

Rakkâse eski dansını oynar divânece
Toplandı tatlı sözleri zihnimde her hece
Göz kırptılar kaval ile dümbekçi gâhice
'Akseyledikçe tas-ı arakta bütün gece
Nûr-i ruhun denizdeki mehtabı andırır'

Tas-ı arak= rakı kadehi   Gâhice = bazan

Sensiz geçen hamamda dayanmaz kütük şecer
İçtikçe bâde gam dağılır, kaybolur keder
Gurbette hasta kalpli Fatin hasretin çeker
Mevc-i şarap dilde gamı garkeder gider
Zirâ ki neş'e varta-i girâbı andırır.'

Mevc-i şarap = şarap dalgası
Garkeder = boğar   Şecer = ağaç

(1) Şinasi'nin gazeline tahmis

SABÂ Tahmis (1)

Çoğu dem vizr yaşadım kalmadı vaktim savabâ
Günahım saklayacak gizli yer'in var mı sabâ
Harabatım alacak sim ü zer'in var mı sabâ
'Kâkül-i yâre bu demler güzerin var mı sabâ'
Dil-i güm-geşteden âyâ haberin var mı sabâ'

Güzer = geçit   Güm-geşte = kaybolmuş
Âyâ = Aceba   Vizr = suçlu
Sim ü zer = gümüş ve altın

Gelişen bahçelerin vechi bahar, gelmedi güz
Bu bahar bülbülü yok bahçede gussalı gülüz
Çobanız biz gideiz menzile sessiz sürsüz
'Biz giriftâr-ı kafes, bülbül-i müştâk-ı gülüz
Gül-sitândan bize bir berg-i terin var mı sabâ'

Giriftâr = esir, tutuklu   Müştâk = özleyen
Berg-i ter = yeşil yaprak   Gussa = keder

Sevilen can bile muhtaç sevenin yoldaşına
Babasız kimseye kardeş baba, kaybolmuş ana
Gerekir faydası var ağlayanın ağlayana
'Bey' edersen alalım nefhasını bin câna
Nükhet-i kâkül-i müşgîn- eserin var mı sabâ'

Bey' = satış   Nefha = güzel koku
Müşgîn = misk kokulu   Nükhet = koku

Deniyor kâlû-belâ'dan beri nalân-1 aşkız
Bizi âlem tanımıştır ruh-1 bîmâr-1 aşkız
Biz ezelden beridir kim mey-i kevse-i aşkız
'Biz ki hâr ü has-1 şeh-râh-1 diyâr-1 aşkız
Dilde bizden acebâ bir kederin var mı sabâ' sabâ'

Hâr ü has = ot kırıntısı   Şeh-râh = ana yol
Ruh-1 bîmâr = ruh hastası   Nalân = inleyen
Mey-i kevser = kevser şarabı

Verebildin bu güzel çevrede dünyâya zarar
Mezarın kaplayacak var mı acep kâfi gubâr
Yeter artık dediğin herze Fatin leyl ü nehâr
'Dil-i bî-tâb- 1 Fasîhâ'da perişânlık da var
'Kâkül-i yâre bu demler güzerin var mı sabâ.'

Bî-tâb = takatsız   Leyl ü nehâr = gece gündüz
Gubâr = toz toprak   Herze = boş kafler

(1) Fasîh Ahmet Dede'nin gazeline tahmis

Hissinle hükmedip dih-dâd olmadın gönül
 Va'dinde borçlarına ikâd olmadın gönül
 Şenlikli günlerinde es'ad olamadın gönül
 'İrdi bahar sen dahî şâd olmadın gönül'
 'Güllerle lâlelerle güşâd olmadın gönül'

İrdi = geldi   Dih-dâd = âdil
 Güşâd = açılmak, ferahlamak
 Es'ad = çok mutlu   İkâd = sağlam

Vardıkça artıyor senin aşkın muhabbetin
 Birlikte kıskanır seni güllerle yasemin
 Ettin ki köyde herkesi tatmin ve mutmain
 'Ol şâh-ı hüsn nice bilür kıymetin senin'
 'Bazar-ı aşk içinde mezad olmadın gönül'

Şâh-ı hüsn = güzellik padişahı
 Mezâd = mezat, satışa çıkarmak
 Mutmain = şüphe yok kimse

Mecliste bir piyâle fakat bağda lâlesin
 Ruh efzâ aleminde kadeh memlu bâdesin
 Cânan mısın rakip mi sahih söyle sen nesin
 'Fevt itme nâ-muradlığın bâri neşvesin'
 ' Çün bâde-nûş-i bezm-i murâd olmadın gönül'

Piyâle = kadeh   Memlu = dolu
 Nâ-muradlığın = muradına erişemeyişin
 Fevt itme = geçirtme, kaçirtma   Neşve = neş'e
 Bâde-nûş = içki içen   Ruh-efzâ = ömür arttıran

Bin dertli hislerinle dolaştın diyâr diyâr
Arttıkça yaş yaşam güzellik olur yadigâr
Bir anda esti gitti hayellerle ruzigâr
'Bîgânelikte yâd ider oldu rakîb-i yâr
Şükr it Cenâb-ı Hakka ki yâd olmadın gönül'

Bigâne = ilgisiz Yâd olmadın = bahsedilmedin

Aşık bilir senin gibi aşk def'i cû'una
Muhtaç olursa gerçi Fatin çâre-cûsuna
Elbet giderdi sen gibi zâlim adûsuna
'Ol şâh-ı hüsnün iremedin pâ-y-bûsuna'
'Yahyâ gibi ki hâk-nihâd olmadın gönül'

Def'ş cu' = açlık giderme Çare-cû = çare arama
Pây-bûs = ayak öpmek İremedin = erişemedin
Hâk-nihâd = toprak yapılışlı

(1) Şehülişlâm Yahya Efendinin gazeline tahmis

Z 16

BİLE

Tahmis (1)

Tanı ey sevgili, aşk tutkunu sekrânı bile
Duyuyor gülle diken, bülbül-i giryânı bile
Seveceksen seviver gussalı mihmanı bile
'Gittin amma ki kodun hasret ile cânı bile '
'İstemem sensiz olan sohbet-i yârânı bile '

Gussa = kaygı, keder   Giryân = ağlayan

Sana meftûn yüreğim sevd beni sevmez bensiz
Mey'e düşmüş kimi âhirde kalır meskensiz
Yare bî-gâne gidenler gömülür medfensiz
'Devr-i meclis bana gir-dâb-ı belâdır sensiz'
'Mey-i rahşân-ı değil sâgar-ı gerdânı bile '

Sevd ben = hiyah ben   Bî-gâne = ilgisiz
Rahşân = parlak   Sâgar-ı gerdân = dönen kadeh
Meftûn = gönlini vermiş

Sana ben keş görünürsem kimine hoş görünür
Bana memlû camı versen kadehim boş görünür
Çekilen aşk gamının uğruna rûhen ölünür
'Bağa sensiz varamam çeşmime âteş görünür'
'Gül-i handânı değil serv-i hirâmânı bile '

Hirâmân = salınarak yürüyen   Keş = serkeş

Yeni defterlere geçmiş ünü görmüş dünsün
Doğuşundan beri gûşendeki abrûd hüsnsün
Sana mahsus kaderin verdiği berrak günsün
'Sîneden derd ile bir âh edeyim kim dönsün'
'Aksine çarh-ı felek mihr-i dirahşânı bile '

Gûşen = köşe   Abrûd hüsni = nilüfer güzelliği
Dirahşân = parlak   Mihr = Güneş

O mezardan ki çıkar aşka gömülmüş eslaf
Ediyor şükr seni buldum diyerek istikşaf
Sahiden gönlünü vermiş Fatin etmez boş laf
'Hâr-ı firkatle Neşâtî-i hazînin vâ hayf'
'Dâmen-i ülfeti çâk oldu grib'ânı bile.'

Vâ hayf = Eyvah   Çâk = yırtılma
Girîbân = yaka   Eslâf = selefler
İstikşâf = keşf etme

(1) Neşâtî'nin gazeline tahmis

KALMAMIŞ Tahmis (1)

Ben çocukken gezdiğim dağlarda âhu kalmamış
İlk yanan külhanda benden başka mutlu kalmamış
Halledilmez müşkilattan aşkta arzu kalmamış
'Gül-sitân-ı dehre geldik reng yok bû kalmamış'
'Sâye-endâz-ı kerem bir mahl-i dil-cû kalmamış'

Bû = koku   Kerem = lutuf   Nahl = fidan
Sâye-endâz = gölge salan   Dil-cû = gönül çeken

Kış bahar yaz keyf veren mesrûr gelişmiş gülzar
Yılmadan dâima koşar deryâya coşkun cûy-bâr
Etmiyor kim tutkun âşık başkasın istisgâr
'Eylemiş der-beste dükkânın tabib-i rüzgâr'
'Hokka-i piruze-i gerdunda dârû kalmamış'

Cûy-bâr = ırmak, çay   İstisgâr = küçükseme
Hokka-i piruze = firuze renkli hokka
Dârû = ilaç   Tabib-i rüzgâr = zamanın doktoru

Ordunun candan fedâkar bir şehid askeri
Bekliyor yıllarca yalnız cennetin kevseri
İçkinin derdiyle yanmış bir mariz cevheri
'Teşne-gânın çak çak olmuş leb-i bâhiş-keri'
'Çeşme-sâr-ı merhametde bir içim su kalmamış'

Kevser = havuz   Mariz = hasta
Teşne-gân = susamışlar   Çeşme-sâr = çesmesi bol
Leb-i bâhiş-keri = iştahlı dudak

Bildiğın zannetme kim hiç derdi yok üftâdenin
Ağlaşırken, sızlaşırken battı nûr-didenin
Sende yoksa kaygı keder derdi çok lûtf-didenin
'Kadrin anlar yok bilür yok her dür-i sencîdenin'
'Çârsû-yi kabiliyetde terâzû kalmamış'

Üftade = tutkun aşık Lûtf-dide = lutuf görmüş
Nûr -dide Göz nuru Çârsû = çarşı
Dür-i sencîde = inci ölçüsü

Yâre küsmek hiç yakışmaz, topla aklın sen biraz
Çetrefil günler görünmez, değildir hepten beyaz
Etme Mehmet boş lakırdı kimse vermez imtiyaz
'Ceyş-i gamdan kande itsün ilticâ ehl-i niyaz'
'Kal'a-i himmetde Nâbî burc ü bârû kalmamış'

Ehl-i niyaz = ihtiyaç sahipleri
Burc ü bârû = kule ve kale duvarları

(1) Nâbî'nin gazeline tahmis

TAHAMMÜLÜN Tahmis (1)

Bülbül görür sürûrlu zihî cilve-kün gülün
Bellekte yerleşen, unuttur, def' i gam dünün
Fırkatle canlanır sonu gelmez, tahayyülün
'Yokmuş bir âha ey gül-i râna tahammülün'
'Bağrın ne yaktın âteş-i hasretle bülbülün'

Zihî = ne güzel   Cilve-kün = cilve yapan
Def' i gam = tasa gideren

Seyret dikenle gonca yaparken misillü aşk
Gurbette damla damla akar her tahassür-eşk
Bülbül günâh işler gelerek vecde Hakka şirk
'Yek rengdir zeban-ı hakikatte hüsn ü aşk'
'Beng-i hezâr şu'lesidir âteş-i gülün '

Misüllü = benzeri, yapmacık   Şirk = ortaklık
Tahassür-eşk = ayrılık   güzyaşı   Şûle = alev
Beng-i hezâr = bülbülün sarhoşluğu

Uşşak-ı sadıkân bile sevdâyı muntazır
Gül gonca bahçesinde diken bolluğun kalır
Israrla sorduğunda müz'îc olduğun kalır
'Düzgâh-nişin-i âteş-i fakr olduğun kalır'
'Ey âhîret- harab tehidir tevekkülün'

Uşşak = aşıklar   Muntazır = bekler
Müz'îc = can sıkıcı , usandırıcı
Fakr = fakirlik   Düzgâh-nişin = -----
Âhîret- harab = sonu harab insan   Tehi = boş

Sevdikleriyle vâ-dâde tenkide parlama
Kalbinde duygulanmadığın aşka başlama
Gülden gülistandan yana vuslat sayıklama
'Tekrarlarla şüpheleri dâniş anlama'
'Gel ârif ol ki ma'rifet olsun tecâhülün'

Vâ-dâ = rededilmiş   Dâniş = bilgi
Tecâhül = cahillik

Kalbinde varsa şüphe sevişmek bedellidir
Mahbûbeyle buluşma ümid-bahş tesellidir
Aşklar kavuşmadıysa da aşk lemyezellidir
'Merdânelik asâleti meydânda bellidir'
'Hayber günü babasını kim sordu Düldül'ün'

Ümid-bahş = ümit veren
Lemyezel = baki kalan
'Hayber = Arabistanda bir şehir
'Düldül = Hz. Peygamberin atının adı

İlk başta bizden önce güzâf ettiler 'Beli'
Mecliste dans eden ceri fettanla cilveli
Belâyı sevdiğiyle aşar Mehmed'in seli
'Gâlib mârifetin de sefâsı değer veli'
'Canân vasfıdır hele aslı tegazzülün.'

Fettan = oynak   Veli = lakin, ama
Güzâf ettiler 'Beli' = evet dediler
Tegazzül = gazel okuma   Cerî = yiğit

(1) Şeyh Gâlibin gazeline tahmis

ELİNDEN Tahmis (1)

Çok sevdiğim ey nazlı fidan yandım elinden
Mihman gibi kalbimde yatan yandım elinden
Vicedânı yok dil- i süzan yandım elinden
'Ey fitnesi çok kavli yalan yandım elinden'
'Bir nâz ile bin gönlüm olan yandım elinden'

Kavl= söz Dil- i süzan = gönül yakan
Mihman = konuk, misafir

Mahbûb-i ezel kıymeti çok sim ile zersin
Cilven ile en neş'eli dünyâta değersin
Bûsende temiz bal taşıyan tatlı şekersin
'Sen şem' gibi gayr ile mecliste gülersin'
'Ben akıtırım yaş ile kan yandım elinden'

Mahbûb-i ezel = eski dost Şem' = mum
Sim ile zer = gümüş ilr altın Bûse = öpüş
Gayr = başkaları

Şâyet geleceksen apaçık kalp sana mesken
Mesken olacak yer ve zaman bizce mukannen
Hiç kimse kulak vermedi kim nerde öğünsen
'Her hâr ile sen sohbet edersin dün ü gün ben'
'Derdim ederim mûnis-i can yandım elinden'

Mukannen = belli
Hâr = diken Mûnis = can yakıcı

Göklerdeki yıldız bile vâkıf kaderim
Şans ver, diye söyler bu garip tutkuna zâlim
Hışm-gin ile mutlak olacaksın oda teslim
'Şol sunduğun ateş midir ey sâki bana kim"
'Kim aldın ele câm heman yandım elinden'

Hğim-gin = öfke   Od = ateş
Vâkıf = durumdan haberli

Mehmet sana hayrân oluyor yâr-ı cefakâr
Vîcdân da mı yok sende biraz gam taciri gaddâr
Hubb-gayr oluverdin güzelim hatt bağı ruhsâr
'Ahmet çeke cevrin göre lûtfunu ağyâr'
'Ey şefkati az şûh- i can yandım elinden.'

Hubb-gayr = düşman seven   Ruhsâr = yüz
Hatt = yüzdeki ayva tüyleri gibi ince kıllar
Şefkati az = merhametsiz   Cevr = sıkıntı
Şûh-i can = neşeli sevgili

(1) Ahmet Paşanın gazeline tahmis

SANA Tahmis (1)

Çeşm-i pür mahmurla baktın, hayli hayrânım sana
Dertli isyânkar bıraktın, ruh-i revânım sana
Geç açılmış bir gül olsan bile büstânım sana
'Ağlarsa derd-i derûnum çeşm-i giryânım sana'
'Âşikâr olurdu gâlip râz-i pinhânım sana'

Çeşm-i giryân = ağlayan gözyaşı
Râz-i pinhân = gizli sırlar Ruh-i revân = canlı ruh
Çeşm-i pür mahmur = baygın gözler

Söylenenler hoş değildir hepsi birden kil ü kal
Koynumuz hepten açık gurbette kalsan bî-mahal
Pür-melâl halim benim ağyâr olurken hoşhal
'Mesned-i hüsn üzre sen, ben hâk-i rehde pâymâl'
'Mûr hâlin nice arz ede Süleymân'ın sana'

Mesned-i hüsn = güzellik makamı Hâk-i reh = toprak
Mûr = âciz karınca Süleymân = ihtişam manasında
Pâyâmâl = ayak altinde çüğneme Pür-melâl = kederli
Kil ü kal = dedi-kodu Bî-mahal = yersiz, yurtsuz

Nazlanırsan durmadan hep sevdiğin cânlar sıkar
Kûy-i yârdan bî-haber, mahbûb neden ettin firâr
Vuslatınla ben kulun candan edersin bahtiyâr
'Şem'i gör kim meclisinde ağlayıp başdan çıkar'
'Hoş yanar yıkılır ey şem'-î şebistâbım sana'

Şem = mum Şem'-i şebistân = gece kandili

Var mıdır dünyâda meczub seni gâibden seven
Dünyevî hâbda kul oldum köşkünün bâbında ben
Âb-ı engûrla dolaştım âlem-i şaşkında ben
'Subh gibi sâdik olduğum gam-ı aşkında ben '
'Gün gibi rûşen durur ey mâh-ı tâbânım sana'

Rûşen = belli, aşikar   Mâh-ı tâbân = parlak ay
Âb-ı engûr = şarap   Meczub = divane

Bezmimiz nezdinde yâran kısmı kaçmaz pervâdan
Düştüğün aşkın gamından kurtuluş yok vartadan
Kalb-i metrûk köyde var çektinse gönlün dünyâdan
'Dün rakîbin cevri ni men' eyledin ben hastadan'
'Eyledi te'sîr gûyâ âh u efgânım sana'

Pervâ = korku   Varta = tehlike   Efgân = inleme

Kendin aşık-dâr yapan âşüfte-dildir dostum
Niyetim arzum benim zikr-i cemildir dostum
Nefsde ihmâllik görürsen ger, yıkılsın postum
'Zahm-ı hicrân şerhi çün mümkün değildir dostum'
'Sine-çâkından haber versin giribânım sana'

Zahm-ı hicrân = ayrılık sıkıntısı   Giriban = yaka
Aşık-dâr = aşka tutkun   Zikr-i cemil = iyiliklerle anılma
Âüfte-dil = çılgınca seven, gönlü perişan

Olmuyor yazdıklarından öğreten Mehmet hicâb
Verdiğinden fazla gussa gelmez âdûdan gazâb
Ben seninçin döktüğüm âb-çeşm kadar ağlar sehâb
'Eyleme gönlüm, gözüm cevri ile Avnî'nin harâb
'Dürr ü gevherler verir bu bahr ile kânım sana.'

Gussa = keder   Kân = maden kaynağı
Âb-çeşm = göz yaşı   Sehâb = bulut

(1) Avnî mahlesiyle yazdığı
(Fatih Sultan Mehmed) in gazeline tahmis

UNUTMA

Tahmis (1)

Ahbâr getiren yel ile rûzgârı unutma
 Nisyâanda kalan bî-çâre serdârı unutma
 Sinnen ulu hasret-zede bî-mârı unutma
 'Azm-i sefer ettin dil-i nâçârı unutma'
 'Gittin güzel ammâ bu dil-efgârı unutma'

Azm-i sefer = seyyahat kararı   Ahbâr = heber
 Dil-i nâçâr = çaresiz gönül   Bî-mâr = hasta
 Dil-efgâr = gönlü yaralı   Hasret-zede = sıkıntılı
 Sinnen ulu = yaşlı, ihtiyar

Rûhum seni kevkeb gibi gezdirdi semâda
 Dîdem sana şehvetle bakar sadr-ı şifâda
 Varmış seni görmek ki verilmiş sadakâda
 'Gahice uyandıkça şeb-istânı-safâda
 'Şol gice olan sohbert-i hem-vâru unutma'

Şeb-istân = yatak odası, ibadet odası
 Hem-vâr = düzgün yer   Dîde = göz
 Sadr-ı şifâ = ferahlık   Şehvet = aşırı istek

Tutkunluğun arttıkça bulaşmış yeni arza
 Pişmân olurum her gece baktıkça di-rûza
 Âgûşumu açtım bakarak naz ü niyaza
 'Vardıkça şeker-hâba girip bister-i nâza'
 'Ne zehr içer dide-i bidârı unutma'

Arz = toprak   Di-rûz = dün   Âgûş = kucak
 Bister = döşek   Dide-i bidâr = uykulu göz

Mâzîdeki kasvetli geçen günleri anma
Aşka esir olsan bile nâ-merde sığınma
Vicdansız olan zâlîme muhtac gibi kalma
'Ben sabr edeyim derd ü gâm-ı hecrine amma'
'Sen de güzelim ettiğin ikrârı unutma'

İkrâr = söz verme   Nâ-merd = alçak
Derd ü gâm-ı hecrin = Derd ve gam sıkıntısı

Külhanda yatan aşkını yaktırmayacaktın
Sen sırrımızı kimseye çaktırmayacaktın
Âşıklara bir göz yaşı aktırmayacaktın
'Ağlatmayacaktın yola baktırmayacaktın'
'Ol va'de-i tekrâr-be-tekrârı unutma'

Va'd = söz verme

Mehmet dedi kim ben seni azm-kârane sevendim
Nefsinle berâber kaldığımız bahçede şendim
Pâ-bûs kölenin dâmen öpen bendesi bendim
'Yok tâkati hicrânına lûtf eyle efendim'
'Dil-haste- aşkın olan Esrârı unutma'

Dâmen = etek   Pâ-bûs = ayak öpen
Bende = köle   Dil-haste = verilen söz
Azm-kârane = azimli

(1) Esrâr Dede'nin gazeline tahmis

YANARIM

Tahmis (1)

Furkatin duydukça kendimden geçer yanarım
 Gam-nisâr gün eskimiş yârem deşer yanarım
 Beklenen hicret yüzünden her sefer yanarım
 'Senden ırağ ey sanem şam ü seher yanarım'
 'Vaslını arzularım dahi beter yanarım'

Furket = ayrılık   Gam-nisâr = kederli
 Sanem = put gibi güzel   Şam = akşam

Kalb-i derûndan akan ateş beni neyledi
 Dide görmez, hiç işitmez ihtiyâr eyledi
 Aşk-ı-sehhâr sırrımızı âşikar eyledi
 'Aşk ile şevkin odu cânıma kâr eyledi'
 'Gör nice tâbende üş şems ü kamer yanarım'

Kalb-i derûndan = içten   Dide = göz
 Tâbende üş şems ü kamer = güneş ve ay parlaklığı
 Kâr = kazanç   Aşk-ı-sehhâr = sihirli aşk

Ayrılık cânânı-ı aşkın nâ-tuvan eyledi
 Aşk-ı memnu' hissiyatım bî-payân eyledi
 Pek perişân halimi sevgin suzân eyledi
 'Senden ırağ olduğum bağrımı kan eyledi'
 'Oldu gözümde revân hûn-i ciğer yanarım'

Bî-payân = sonsuz   Nâ-tuvan = güçsüz
 Aşk-ı memnu' = yasak   Sûzan = yakıcı
 Revân = akan   Hûn-i ciğer = ciğer kanı

İtiraftan hüveydadın oldu taht-eş-şuur
Kalbimin meksûr kula gurbette verdin huzur
Her vakit gösterdiğin mânâlı sözler vakur
'Şem'-i ruhun sûreti karşıma gelmiş durur'
'Şa'şaasında bana şu'le düşer yanarım'

Taht-eş-şuur = şuur altı   Hüveyda= zahir
Meksûr= kırılmış   Şem' = mum

Gün doğarken her seherle derdi var akşamın
Kanlı kalpten hûn-i pak-dil doldu tehî camın
Çıktı artık gönlümüzden derd veren gammâmın
'Sabr ile ârâm-ı dil kaptı elimden gamın'
'Bâd-ı hevâdan değil gamdan eğer yanarım'

Gammam = bulut   Câm = kadeh
Ârâm-ı dil = gönül rahatlığı   Bâd-ı hevâ = bedava
Hûn-i pak-dil = şarap

Eskiden her çektiğim mihmet yükümdür bu gün
Sevdiğin büt her geçen yıl aşka yanmıştı dün
Ayrılık bir hastalıktır gel gönülden düşün
'Çıktı içinden tütün çerhi boyadı bütün'
'Gör ki ne âteşdeyim gör ne kadar yanarım'

Tütün çerhi = tütün lekesi   Büt = güzel put

Aşka düşmüş sen cüvân-baht yaşlanan ben deli
Beyt-i gamdan gitti serhoş kaldı fîncân tehi
Kaldığın külhanda Mehmet yandı gelmez geri
'Yandığım ol yâra çün gizli değil ben dahi '
'Her ne kadar kim anın gönlü diler yanarım.'

Cüvân-baht = şanslı   Tehî = boş

(1) Nesîmî'nin gazeline tahmis

YÂRESİN

(1) Tahmis

Meclisin her celsesinde gül saçan gülzâresin
Sanki bir gül bahçesinde fişkırان fevvâresin
Damlayan göz yaşlarınla gülyağından katresin
'Yoklanazsın hiç var mı dilde dağın yâresin'
'Böyle mi gözler güzeller âşık-ı bî-çâresin'

Fevvâre = fıskıye   Katre = damla
Dağın yâresin = sevgilinin yarasını

Bir güzellik kıymetin var dünyevî sermayenin
Hakk bilir vardır hesabı attığın her hatvenin
Bildirir Lokman hekim dermânı yok dil-yârenin
'Âh ile derdi bilinmez âşık-ı bî-çâresin'
'Çâk çâk ede meğer âhı dil-i sâd-pârein '

Hatve = adım   Çâk çâk ede = parça parça olsun
Sâd-pâre = yüz parça

Şimdi çoktan geldi kar kış hasretin çek güzlerin
Sormadın ahvâlini kış mevsimi öksüzlerin
Duymamazlık hoş şey amma kalb kırar kem sözlerin
'Gördüğün öldürmedi kârı o hûnî gözlerin'
'Koymaz anınçün elinden gamzeler gaddâresin'

Hûnî = kanlı
Gamzeler gaddâresin = gamzelerin silahını

Ser-be-ser çektikçe sahbâ hoş gelir boş cam dibi
Bezm-i cemde herkesin gönlünde sensin habibi
Nâ-çizâne kalbe girdin oldun emvâl sahibi
'Zülfüne bend etmesin yâ n'eylesin Mecnûn gibi'
'Zabta kadir olmayan âşık-ı dil-âvâresin'

Nâ-çizâne = ehemmiyetsiz   Emvâl = mal, mülk
Ser-be-ser = birlikte   Bezm-i cem = içki alemi
Dil-âvâresin = gönül âvâresni   Sahbâ = şarap

Hıfz edilmiş bir yerin var beyninde memduhların
En güzel sultânısın ummanla yüksek kûhların
Yükselen baş tâcı oldun kimsesiz gurûhların
'Halka-i zülfünden eder dil temâşâ ruhların'
'Vermese hurşide n'ola revzen-i nezzâresin'

Memduh = övünmüş   Kûh = dağ
Gurûh = gurup, takım   Beyninde = arasında
Revzen-i nezzâresin = pencereden seyreden

Çıktı kalbimden teessür yaslı demler meydana
Varsa vicdânın senin ger göster insâfın bana
Etme Mehmet'ten şikâyet verme fırsat düşmana
'Derdin izhâr etmek ister dâ'ima Nef'î sana'
'Sen de lutf et bir gün dilde dağın yâresin.'

İzhâr = yazı ile ifade

(1) Nef'i nin gazeline tahmis

MAİLDİR

(1) Tahmis

Gülün müştâkı bülbül bahçivan gülzâre mâildir
 Şebâbet histe hafıyyât zenân izhâre mâildir
 Sevenler dehre meyyâl dil-berân bîhâre mâildir
 'Dil-i buride hayfa yâre, yâr ağyâre maildir'
 'Bilinmez hikmeti bülbül güle, gül hâre maildir'

Mail = meyilli, düşkün, yakın, eğilme
 Müştâk = özleyiş   Şebâbet = gençlik
 Hafıyyât = gizlilik   Zenân = hanımlar
 İzhâr = açığa vurma   Dil-berân = dilberler
 Hayfa = haksızlık   Buride = talihsiz
 Hâr = diken   Bîhâr = denizler

Yayılmış söz tevâtür, lâf-1 güzâftır sakın kanma
 Kilitlenmiş sıcak külhanda yandım bâri sen yanma
 Taahhüd vuslatım gerçek ferâmüş eyledim sanma
 'Olursun pür-gadab ben arz-ı hâl etdikçe sen amma'
 'Cefâkârım, mizâcın çare ne ağyâre maildir'

Lâf-1 güzâf = boş laf   ferâmüş = unutmak
 Pür-gadab = kızgın   Ağyâr = yabancı
 Mizâc = huy, karakter

Verir rü'yâlarım senden gülümseyişle iztihzâr
 Bütün dünyâ alır nefhâ gönülden bû saçar gülzâr
 Muhabbet bildiren ahbâr taşır bir gün esen rüzgâr
 'Şikâyet sanma renc ü zahm-ı aşk eyler isem izhar'
 'Tabibe haste elbet derdini iş'are maldir'

İstihzâr = huzur, hatırlama   Nefhâ = güzel koku
 Bû = koku Ahbâr = haberler
 Renc = sıkıntı   İş'ar = söyleme, haber verme

Kızarsan ger benim sızlar meşakkat yüklü hoş hâlim
Bakış şeklim benim aşka tutulmuş şahsî ikbâlim
Bu mûtî dostu her gün verdiği zulm yeter zâlim
'Kaçınmaz şûle-i dîdârı yâre can atar dâim'
'Benim mürğ-i dilim pervâne âsa nâre maildir'

Şahsi ikbal = saadet   Mûtî = itaatkâr
Mürğ = kuş   Âsa = süs   Nâr = ateş
Şûle- i didâr = Yüzün parlaklığı

Buluşmak varsa takdirden olur vuslat bilâ tağyir
Edilmez i'timad asla kader, talih gerek tahzîr
Telâşetmek gerektirmez Fatin her dem eder tahrîr
'Eder tahsin nazmı dil-küşasın eylesen tanzir'
'Şeref tab'ı selisim böyle hoş güftâre maildir.'

Tağyir = değişme   Tahzîr = hazırlanmak
Tahrîr = yazmak   Dil-küşa = gönül giyisi
Tab'ı selis = güzel yazı   Tahsin = güzelleştirme
Tanzir = benzetme   Güftâr = söz

(1) Şeref Hanım'ın gazeline tahmis

MÜNEVVER ET (1) Tahmis

Mevlâya güven kendine vicdânı rehber et
 Dehşet küpü dehrden gelecek derdi müncer et
 Tutkunları aşkıyla beraber muzaffer et
 'Keşfet nikâbını yeri göğü münevver et'
 'Bu âlem anasırı firdevs-i enver et'

Müncer = son   Anasır = unsurlar
 Keşfet nikâbını = aç peçeni
 Münevver = aydınlık   Enver = parlak

Bil kıymetin hüsnünde yatan yekta cevheri
 Tiğ-tiz bakışın kalbime saplattı hançeri
 Haktâale vermiş sana dostân muhayyeri
 'Depret lebinî cûşe getir havz-i kevseri'
 'Anber saçını çöz bu cihânı muattar et'

Tiğ-tir = keskin kılıç   Muhayyer = beğeni
 Yekta = eşsiz, tek   Dostan = dostlar
 Cûşe getir = coştur   Muattar = güzel koku
 Havz-i kevser = kevse havuzu

Ferdâ gelir yel gibi rüzgarla gitti dî
 Rü'yamda yüzün vechime birden gülümsedi
 Zinhâr göremem güğsüne değsin yaban yedi
 'Hattın berat verdi sabâ yeline dedi'
 'Tez er Hatay'a Çin'i tamam musahhar et'

Yed = el   Ferdâ = gelecek günler, istikbal
 Tez er = çabuk git   Berat = bildirici
 Hatt = yüzddeki tüyler   Dî = dün
 Musahhar = zaptetme, ele geçirme

Mevlâ verecek varsa cezâ aşkı bölenin
Yardıñ yüreğın ben gibi gurbetçi kölenin
Bir kez gülüşün rengi değıştirdi şölenin
'Yâra yolunda aşk ile derdinden ölenin'
'Kim der sana ki hecr ile cânın mükedder et'

Mükedder = kederli   Hecr = hicran

Yıldız da döner gökte, gönüllerde sen gibi
Yas tuttu gönül gam dolu beyt-ül-hazen gibi
Ağlardı, kemiş neyle, Fatin inleyen gibi
'Zeyneb ko meyli zinet-ü dünyâya zen gibi'
'Merdâne, var sade-dil ol terk-i ziver et'

Beyt-ül-hazen = tasası olan yer
Zen = kadın   Merdâne = mert gibi
Zinet = süs Ziver = süs

(1) Zeynep Hatun'un gazeline tahmis.

GÖNLÜM (1) Tahmis

'Düştü bir vefâsız cânâna gönlüm'
'Başladı feryâd-ı efgâna gönlüm'
Bir fırsat vermişti düşmana gönlüm
Bî-sebeb garkoldu ummana gönlüm
Belki şimdi gelir iz'âna gönlüm

İz'ân = Garkoldu = battı

İşlediği suçtan olmazsa ibrâ
Mümkündür sürülür başka diyâra
Çok soğuk bir iklim belki de sahra
'Her güzelden aldı bir derin yara'
'Uslanmadı gitti divâne gönlüm'

İbrâ = aklanma, beraat

Yüzündeki hüsn'ü giydiği tâçtı
Aşk hastalığını etrafa saçtı
Nedense doktora gitmekten kaçtı
'Encâmı, derdini tabibe açtı '
'Çünkü muhtâc oldu dermana gönlüm'

Hüsn = güzellik

Encâm = nihayet, sonunda

Kaldıkça mecliste bıktı sefâdan
İztırab çektiği derin cefadan
Böylece ümidi kesti vefâdan
'Bana bahsetmesin kimse sevdâdan'
'Dinlemiyor artık efsâne gönlüm'

Gezdiği yerlerde dostsuz kalmıyor
Yakın kimselere selam salmıyor
Her gördüğü yerde aşka dalmıyor
'Meyden meyhaneden lezzet almıyor'
'Şimdi her neş'eye bigâne gönlüm'

Bî-gâne = kayıtsız, ilgisiz

Fatin sen kimseye olmadın galiz
Yazdığın gazelde mısralar veciz
Şimdi de kimseden durma muhteriz
'Âlemi zârınla eyleme ta'ciz'
'Gelmez o bî- insâf imâna gönlüm.'

Galiz = kaba, nezaketsiz

Muhteriz = çekingen

(1) Yaşar Nzihe Hanım'ın gazeline tahmis.
*Gazel divan edebiyatındaki şeklinde fakat
hecenin 6-5 vezniyle yazılmıştır.*

Gelişmiş sevgimizden nûra nev-zâd etmeden kaldı
 Muvaffak olduğum gün âferin-bâd etmeden kaldı
 Neler yaptıksa biz birlikte bünyâd etmeden kaldı
 'Ferâmûş etti hayli dem beni yâd itmeden kaldı'
 'Benim çok sevdiğim mahzunu dilşâd itmeden kaldı'

Nûra nev-zâd = yeni doğuş   Bünyâd = bayındır
 Âferin-bâd = takdir   Ferâmûş = unutmak
 Dilşâd = gönlü hoş

Benim indimde bir mekruh değil etsem fedâ canım
 Gönül ister ki Yâ Rabb her gülistân olsa büstânım
 Benim dostum bilir kim ben senin kalbinde derbânım
 'Nola ta'mirine kasd itmese şah-ı cihân banım'
 'Bilür kim hâtır-ı viranım abâd itmeden kaldı'

Derbân = kapıcı
 Şah-ı cihan = Tanrı   Abâd = şen, bayındır

Açıktır âşıkın emrinde hep yollar değil mahdûd
 Felekten hep gelir hüsrân keder gam neylesin Mahmûd
 Hayattan ders alan eşhas bütün yllar olur mes'ûd
 Kalıptur bahr-i gamda fülk-i dil yok sahil-i maksûd'
 'Hayıflar rüzgarım bana imdâd itmeden kaldı'

Mahmûd = Sultan ikinci Mahmut   Eşhas = şahıslar
 Hayıflar = üzüdür, korkar   Fülk-i dil = gönül gemisi
 Bahr-i gam = gam denizi

Görüştük meclis-i ülfette sonsuz sevgimiz tahlil
Kalırken aşkta hicrân, farkı görmezden gelen gâfil
Gelir beklenmedik günler atanmış son durak menzil
'Döşenen râh-ı aşk-ı yâre zâr ü nâ-tüvandır dil'
'Ser-i kuyinde hâlim yâre feryâd itmeden kaldı'

Nâ-tüvân = güçsüz   Zâr = inilemek, ağlamak

Bakışlarınla attığın o oklar kalbi delmez mi?
Meraktır dostumun hiç ayna-âriz vechi gülmez mi?
Sorarlar doksana gelmiş Fatin sevdâyâ gelmez mi?
'Niçün derpey olur Âni ki hal-i Kays'ı bilmez mi? '
'O bâ-çâre yetürdi kendin irşâd itmeden kaldı'

Anyna-âriz vechi = ayna gibi parlak yüzü
Derpey = ardısıra   İrşâd = doğru yol, bilgilendirme

(1) Âni Fatma hanımın gazeline tahmis

EYLER

Tahmis (1)

Bağa bir sert bakışın bülbülü baykuş eyler
 Dolu bir cam sunuşun sarhoşu agûş eyler
 Sana sevgim dil-i pâk hissi guş-hûş eyler
 'Neşve-i câm-ı muhabbetle gönül cûş eyler'
 'Çekilen derd ü gâm-ı cümle feramûş eyler'

Agûş = kucaklama   Neşve = sevinç, neş'e
 Cûş = coşmak   Feramuş = unutmak
 Guş-hûş = anlayış, ızan

Seçilen sultanı oldun gece seyrângâhın
 Güzelin şuh yaşı altında kalır pencâhın
 Şaşırıp bir kölesi olma sakın bir câhın
 'Kıl hazer alma sakın aşk-ı zârın âhın'
 'Seni bir şûh-i sitemkâra felek dîn eyler'

Câh = rğtbe, mevki   Pencâh = elli
 Dîn = aşağı   Seyran-ı gâh =

Beni yermekle güzel kimseye kılmaz ki vebâl
 Sana benzerdi eğer kim yere inseydi hila-âl
 Bizi kıskanmaya ma'tuf söze derler kıl ü kal
 'Bir nigehele komadı derdimi takrîre mecal'
 'Çeşm-i mestin nice guyaları hamûş eyler'

Vebal = günah, azab   Kıl ü kal = dedi-kodu
 Nigehe = bakış   Hamûş = sessiz
 Ma'tuf = yöneltmiş

Feleğin aşka ilaç var mı acep bir fikri
Ne yaparsak yapalım fayda da vermez zikri
Sevenin gayriye yoktur verecek bir sihri
'Hâle-i mâh gibi sineye çekmiş mihri'
'Bezm-i vuslatta o kim yârı deragûş eyler'

Mihr = güneş   Deragûş = kucaklama

Fatin amcaya günden güne yaklaştı mezar
Gül açan gonca veren rü'yada kalsın gül-izâr
Duyamaz kimse senin savtını etsen bile zâr
'Sen ehem gülşen-i hüsnünde figân et cu hezâr'
'Fıtnatâ derd-i dilin belki o gül gûş eyler'

Gûş = işitme   Gül - Sevgili   Figan = feryad
Cu-hezar = binlerce kez   Gül-izâr = gül yanak
Savt = ses   Zâr = ağlamak, inlemek

(1) Fıtnat Hanımın gazeline tahmis

GÜÇTÜR GÜÇ Tahmis (1)

Zalimin cânana muhabbeti pek güçtür güç'
Gücü yok bir yüreğin nusreti pek güçtür güç'
Vefâsız kimselerin avdeti pek güçtür güç'
'Yârın âşıkları ile ülfeti pek güçtür güç'
'O peri vahşidir. Ünsiyyeti pek güçtür güç'

Avdet = dönüş Ünsiyyet = ahbablık, dostluk
Nusret = yardım Ülfet = kaynaşma

Kanayan kalpteki cerhaya bulunmaz çâre
Tutuşan aşkı bir dosta gerekmez izhâre
Sana sevdâlı olan kimse düşer bihâre
'Sakın aldanma gönül va'd-i visâl-i yâre'
'Sonra derd ü elem ü mihneti pek güçtür güç'

Cerha = yara İzhâr = açıklama
Bihâr = denizler Visâl = kavuşma
Mihnet = sıkıntı

Kimi mağlup sevilendir ba'zısı aşkta galip
Kimi zengin kimi servete doğuştan sahip
Kimine dünya mücevherleri gelmez cazip
'Beni avf eyle eğer meclise girse rakip'
'Çekemem doğrusu şu sıkleti pek güçtür güç'

Sıklet = ağırlık

Sana yüz vermeyenin vechine sür yüz karasın
Bana yâr olmayacak sevgili sarsın yarasın
Bu çok ehven ise bir kerre de kendin yapasın
'Ders-i aşkı açalım dersini vâiz kapasın'
'Zahidin bârid olur sohbeti pek güçtür güç'

Ehven = kolay   Vech =yüz, çehre
Bârid = soğuk   Vâiz = vaiz veren

Fatinâ sen misin aşkta yerinen mübtelâ
Sorulur var mı acep aşk-ı derûndan âlâ
Sevilen özge sayar aşkı bireyden evlâ
'Sohbeti yâr ile de pekçe uzatma Leylâ'
'O peri vahşidir. Ünsiyyeti pek güçtür güç'

Ebşâ = mühim   Mübtelâ = tutkun
Aşk-ı derûn = içten gelen derin aşk

(1) Leylâ Hanımın gazeline tahmis.

SERİ Tahmis (1)

Yolda bir gün oldu ayân kullanırken rehberi
 Kimsesiz râha koyuldum bilmeden mukadderi
 Tam ararken gökte yıldız yerde buldum ahteri
 'Habdan açtım gözüm nagâh kaldırdım seri '
 'Karşıma gördüm durur bir mâh-çehre dilberi'

Ser = baş   Mâh-çehre = ay güz­lü
 Nagâh = ansızın   Mukadder = takdir olunmuş
 Ahter = yıldız   Ayân = belli

Duyduğun mahbub dilinden çektiğin olmaz hebâ
 Aşk-ı zalimden kaçıp muhtaç oldun bî-tâba
 Giydiğin dibâyla sen mecliste gösterdin zibâ
 'Tâlihim şâd oldu yahud kadre erdim galiba '
 'Kim mahallem içre gördüm gice doğmuş müşteri'

Hebâ = boş, nafiye   Bî-tâb = güçsüz, yorgun
 Diba = ipek elbise   Zibâ = yakışıklı, süslü
 Müşteri = Parlak yıldız

Sevdiğin imdâda gelmez sen düşerken bâhire
 Bir vefasız sevgilinin aşkı kalsın âhire
 Ma'sumâne düştüğün sevdâ gerekmez teşhire
 'Nûr akar gördüm cemalinden eğerçi zâhire'
 'Kendisi benzer müslümana libası kaferi'

Bâhir = deniz   Âhir = son
 Zâhir = görünüş   Teşhir = gösterme

Aşkını yalnız gizli kalpten kurtarır ancak sühân
İ'tirâfın fayda vermez eylesen aşkın beyân
Gussa-nâk olsam da ben olmasın gönlün virân
'Gözüm açıp yumunca oldu çeşmşmden nihân'
'Şöyle teşhis eyledim kim yâ melektir yâ peri'

Sühân = söz, laf Beyân = açıklama

Gussa-nâk =

Nihân = gizli, kaybolmuş

Muttasıl mesrûr olurum verse bir fırsat felek
Ben felekten yâre vuslat isterim en son dilek
Pir Fatin'den beklenir sabr, varsa ger sağlam yürek
'Erdi çün âb-hayata Mihrî ölmez haşredeki'
'Gördü çün şeb zulmetinde ol ayân İskenderi

Şeb = gece

Muttasıl= devamlı

Zulmet = karanlık

İskender = Zül karneyn

(1) Mihrî Hanımın gazeline tahmis

Z 31

Düştü Tahmis (1)

Şimdi serbest şiir yazmak müteşairlere düştü
Arabi harfleri çözmek yaşlı ihtiyare düştü
Yeni sözler icad etmek batılı kâfire düştü
'Yine tekne-i maişet kırıp kenâre düştü'
'Dayanır mı dar gelir bu, yem-i ihtikâre düştü'

Tekne-i maişet = (Geçinme) maişet gemisi
Yem-i ihtikâr = fahiş kazanç denizi

Unutuldu yazı, mektup, telefon geldi leyâlden
Dü beton bina yaptık gül açan bahçe güzelken
Yıkılıyor eski hanlar, yapılacak yeni mesken
'Kesip nefes pek erken suya indi bizde yelken'
'Halı, konsol, ayna derken bütün ev pazâre düştü'

Leyâl = geceler

Kazaen düşse işin devlete, uğraş babam uğraş
Bu hükümet sana yardım bile etmez be vatandaş
Fırın ekmeksiz iken avn edemez kimseye yoldaş
'Ne ocakta bir tutum od ne kazanda bir yudum aş'
'Yere mutfağın damından iki sıska fâre düştü'

Avn = yardım

Düştü ahlak suya dünden, kuyudan çıktı muhabbet
Yüze çıktı yalan yanlış arşa yükseldi dalalet
Ananın yurtları terk gele hicran ola hicret
'Yine coştı bezm-i işret taşı câmı-ı rüşvet'
'Kuşa kurda son ziyafet dil-i pâre pâre düştü'

Bezm-i işret = eğlence meclisi Dalâlet = yanlışlıklar
Câmı-ı rüşvet = rüşvet toplamı

Eğer olmaz ise sıhhat ne yapar mükliyle mâlik
Müzakkirler bu defâ etmez yine toplantıyı ta'lik
Her zaman der ki Fatin, avn eder muhacirlere Halik
'Reh-i inzivada Çimdik düşe kalka oldu sâlik'
'Kara borsa ağniyası yine itibâre düştü.'

Müzakkirler = müzakere edenler Ta'lik = erteleme
Sâlik = bir yola giren çömez Ağniyâ = zenginler

(1) Çimdik, Yusuf Ziya Ortaç'ın gazeline tahmis

GÖZET

Tahmis (1)

Gökte yıldızlarla göz kırpan güzel ahter gözet
Güzer-i ömr geç gelip erken giden izler gözet
Gözden uzak, ser güzer-gâh olmayan bir berr gözet
'Ey gözüm her çağ güzel güzeli güzeller gözet'
'Hep görenler anı cân ile güzel gözler gözet'

Güzer-i ömr = Ömrün geçişi   Berr = toprak
Ser güzer-gâh = ana yol

Ölmeden evvel seven âşık güzeller sevmeli
Aşka düşmüş tüm güzeller şefâkatler görmeli
Âlem-i fânîde âşıklar bilir lem-yezeli
'Bir güzelden kim güzel gözler ola ol güzeli'
'Şol güzeller güzelim gözler niçe gözler gözet'

şefâkatler görmeli = esirgenerek sevimli
Lem-yezeli = zeval bulmaz, baki kalıcılık
Âlem-i fânî – ölümlü dünya

Gözlerinden yan bakış kat kat geçer muhayyeli
Up uzun esved saçın var, değmesin nâ-merd eli
Al yanak vechin taşır yaş damlatan kirpik teli
'Ey başında ussu olan kimse ne olma deli'
'Bir peri yüzlü güzel sev hep ana benzer gözet'

Esved = siyah
Muhayyel = hayal kurulmuş   Kâfir = siyah

Sevgi dostum mülke cevherlere ettin temâyül
Bahçemizde güllü gönlüm gül yanakta gonca gül
Bî-sebeb âşık değil mâşûka etti tegâfûl
'Dünyevî yok yerine ko var ona virme gönül'
'Yok bil ana hay anın varlığını yiter gözet'

Temâyül = meyilli

Tegâfûl = anlamamazlıktan gelme

Sevgimiz sermest kalır, hoşnut olurken nazenin
Gönlümüz şenlik dolar oldukça gönlün mutmain
Yazdığın eş'ârı yâre gönder artık ey Fatin
'Yendek ilerle koşal Nazmî ki eylük göresin'
'Dahi her yerde sana eylük güler bir yer gözet'

Nâzenin = cilveli güzel

Mutmain = iç rahatlığı

(1) Edirneli Nazmî nin gagözet' zeline tahmis

Perişanlık âhir-ül-ömr bir cüdâdır
Öz canım fevkinde aşkım evvelâdır
Maâ-havfın aşka dalmak ilticâdır
'Senin aşkın ey dil-rübâ bir belâdır'
'Umarım belâyâ gönül mübtelâdır'

Dil-rübâ = gönül alan Fevk = üstün
Maâ-havfın = korku ile Cüdâ = ayrılık
Âhir-ül-ömr = en sonunda

Kalbimi sen beyt yaparsan belli mesken
Razıyım ger vuslatın olsun mukannen
Eylerim sabr, fazla bir söz söylemem ben
'Bilirsin kim senden diriğ eylemem ben'
'Yolunda senin işte cânım fedâdır'

Mukannen = belli, kat'i Diriğ = esirgeme

Arza inmiş nûr saçan parlak kamersin
Yerde Mevlâ Hazreti Nûh ömrü versin
Sözlerin hoş, kalpte insafsız hacersin
'Niçin giryemi öyle ta'yîb edersin'
'Nasıl ağlamam ben bu bir ibtilâdır'

Arz = dünya Hacer = taş
Ta'yib = ayıplama İbtilâ = alışkanlık

Pak güzel hüsnünle sen mecliste birsin
Her zaman mayhoş değil bâzan şekersin
Sivri insafsız diken bülbülü yersin
'Ya ben ağladıkça niçün sen gülersin'
'Bu handen senin doğrusu nâ-becâdır'

Nâ-becâ = uygunsuz Handen = gülüşün

Etti bir el bendeki ihsâsı yağma
Aşka kandım sevgilim sen bâri kanma
Var derin hislerde artış yok azalma
'Vefâsızlık etmedesin böyle amma'
'Yine ben demem sevdiğim bî-vefâdır'

İhsas = hisler

Anlamazsın sen Fatin el çek bu işten
Ben bıraksam aşkı terk etmez ki evren
Duyduğum hisleri çiğnerken değirmen
'Garibim, melûlum cefâ dideyim ben'
'Safâ gördüğüm yoktur ismim Safadır.'

Cefâ dide = cefa görmüş

(1) İsmail Safa'nın gazeline tahmis

YANDIM ELİNDEN

Tahmis (1)

Dünyâyı yakan kirli duhân yandım elinden
Mağrib malı uydurma zebân yandım elinden
Âhû gözlüm, cem-i zemân yandım elinden
“Ey fitnesi çok kavli yalan yandım elinden”
“Yüz naz ile bin gönlüm alan yandım elinden”

Duhân = duman, tütün   Mağrib = batı
Âhû = ceylan   Zebân = lisan, dil
Cem-i zeman = daima   Kavl= söz

Râm olmayan âşıklara mahvolma dilersin
Her geldiğin an herkesi ma'nen büyülersin
İstersen eğer may dolu bezm-gâha gidersin
“Sen şem gibi gayr ile mecliste gülersin”
“Ben akıtırım yaş ile kan, yandım elinden”

Râm = itaat, mutî   Ma'nen = ruhca, duyguca
Bezm-gâh = eğlence yeri   Gayr = yabancı
Şem = parlak ve sıcak mum

Her dem bana söylerdi suhan gizli kodundan
Altınla gümüş boncuğu sarkardı boyundan
Gençlik günü herkes gibi zevk aldık acundan
“Ney gibi deldin ciğerim aşkın odundan”
“Her dem ederim âh ü figân yandım elinden”

Suhan = söz, kelim   Acun = dünya

Ey dertli Fatin Şimdi o gülzâr değil ahdar
Artık aranızdan esiyor buz gibi rüzgâr
Dn kurduęunuz pakt olmadı pây-dâr
“Ahmet çeke cevri ni v lütfun göre ağyâr”
“Ey Şefkati az Őh-i cihân, yandım elinden”

Gülzâr = gl bahçesi   Ahdar = yeşil
Pây-dâr = devamlı, başarılı, sürekli
Cevr = sıkıntı   Őh-i cihan = dünya güzeli

(1) Ahmed Paşa'nın gazeline Tahmis

BAŞKA

Tahmis (1)

Bilerek kânunu bir bankayı yağmâ başka
 İçi banker dolu mecliste dü-bârâ başka
 Seçilen başkanı tehdit yolu gavgâ başka
 “Hikmete dâir olan resm-i müdârâ başka”
 “Hükm-i devr üzre tabasbustaki ma'nâ başka.”

Dü-bârâ = hile, yalan   Tabasbus = yataklanma
 Resm-i müdârâ = hoş görme şekli

Aya nispet gücü çok farklı cihân-tâb mihrin
 Çoğu gurbetçilerin hasreti bitmez hicrin
 Kime bir faydası var gizli kalan bir fikrin
 “Farkı var pâk-ı tıynette vekâr u kibrin”
 “Vezni bir olsa da, gevher ile hârâ başka.”

Cihân-tâb mihr = dünyayı aydınlatan güneş
 Hicr = ayrılık   Pâk-ı tıynet = temiz yaradılış
 Hârâ = taş, mermer   Hâr = diken

Gül için bahçeciler, hârı sular bî-pervâ
 Yorulur bülbül-i nâlân, dağıtır gül nefhâ
 Yırtılır goncaların sînesi şerhâ şerhâ
 “Rengi bû'dur güle ziynet, güzele hüsn-i bâhâ”
 “Gül denir her güle amma, gül-i rânâ başka.”

Bî-pervâ = korkusuz   Nâlân = ağlayan
 Nefhâ = koku   Şerhâ = dilim dilim, parça parça
 Bû = koku   Hüsn-i bâhâ = yüksek kıymet
 Gül- rânâ = hoş ve latif gül

Kaderin cilvesi kem zannedilir bir menhus
Kötülük ayrı bir eylem, gibi pest-i husus
Bize bir şeyleri göstermede örnek nâmus
“Revnâk-ı câha meseldir meh-i câh-ı nuhus”
“Feyz-i zâtı ise mâh-ı felek-âsâ başka.”

Menhûs = uğursuz   Pest-i husus = alçakça bir yol
Revnâk-ı câh = mevki parlaklığı, çekiciliği
Meh-i câh-ı nuhus = gösterişli, parlak ay
Feyz-i zâtı = şahsın zenginliği
Felek-âsâ = cennetin güzelliği

Salınan kul da sayar kendini Sultân Hüsrev
Cebel-i Kâf'ta bulur Anka'yı, meşhûr bir dev
Ne gerek Mehmede köşk, kâfi gelir dilbend-ev
“Dîde zülfünde gönül, çeşm-i siyehte Pertev”
“Serde sevdâ-yı diğer, derd-i süveydâ başka.”

Cebel-i Kâf = Kaf dağı   Anka = hayal edilen kuş
Dilbend-ev = gönül yuvası
Serde sevdâ-yı diğer = Baştaki diğer tutku
Çeşm-i siyehte Pertev = gözde parlaklık veya şair Pertev
Derd-i süveydâ = kalpteki siyah nokta

(1) Mehmet Partev Paşa'nın gazeline Tahmis

Yaş koruk sabr ü selâmetle aneb-nûş eyler
 Fıkd-ı nakdî deli şeydâyı dahî hûş eyler
 Buluşan sevgililer cuş günü hûrûş eyler
 'Neşve-i câm-ı muhabbetle gönül cûş eyler
 Çekilen derd-i gâmı cümle ferâmûş eyler. '

Aneb-nûş = üzüm şarabı Fıkd-ı nakdî = para darlığı
 Şeydâ = şaşkın, divane Hûş = akıllı
 Cûş = neş'eli Hûrûş = telaşlı Neşve = neş'e
 Ferâmûş = unutmak Pencâh = elli

Yaşanan yılların üstünde iken pencâhın
 Mu'teber kıymeti yok sendeki mevcut câhın
 Hulk-u dîn zâlîme çıkmaz sonu fânî râhın
 'Kıl hazer alma sakın aşık-ı zârın âhın
 Seni bir şûh-i sitemkâra felek dîn eyler. '

Câh = itibar Hulk-u dîn = ahlakı kıt
 Fânî = yokluk Kıl hazer = çekinme
 Sitemkâr = zalim

Arz-ı endâm edişin yaptı tarab-saz leyâl
 Kaç mesa' çıkmadı hiç göklere kıskanç hilâl
 Sen bu şeb âşık-ı nâçâr kula verdin efdâl
 'Bir nigehele komadı derdimi takrire mecâl
 Çeşm-i mestin nice gûyâları hamûş eyler. '

Tarab-sâz = neş'eli Leyâl = geceler
 Mesa' = akşam

Şeb ü rûz fırlayarak mürğ gibi gezmiş dehri
Uzak ellerdeki bağlarda koparmış zehri
Tığ-ı gülşîn ile tüm meclise saçmış sihri
'Hale-i mah gibi sineye çekmiş mihri
Bezm-i vuslatta o kim yâri derâgûş eyler.'

Tarab-sâz = neş'eli   Leyâl = geceler
Mesa' = akşam   Şeb = gece Mürğ = kuş
Efdâl = ihsanlar, bağışlar   Nigeh = bakış
Takdire mecal = ifadeye imkan
Gûyâlar = söyleyiciler   Hamûş = susturmak

Ey Fatin, tut ki o şûh söyledi bin bir a'zâr
Heşre dek durmadan etsen bile günlerce zâr
Gelişen goncaya hiç gelmeye zihnâr zarâr
'Sen hem gülşen-i hüsnünle figân et cü hezâr
Fıtnata derd-i dilin belki o gül gûş eyler.'

Şeb ü rûz = gece gündüz   Hicr = ayrılık
Tığ-ı gülşîn = etten kılıç, dil   Zehr = çiçek
Mihr = güneş   Deâgûş = kucaklamak
A'zâr = özür, bahane   Cü hezâr = binlerce
Gûş = dinlemek

(1) Fıtnat Hanım'ın gazeline tahmis

Geçmişte güzel günleri şadmân bilir ancak
Kan rengini bir çeşme-i giryân bilir ancak
Göç kahrini kalbimdeki mihmân bilir ancak
'Cânânı benim sevdiğimi cân bilir ancak
Gönlüm dileğin dünyada canân bilir ancak.'

Şadmân = mesrûr,   Mihmân = konuk
Çeşme-i giryân = ağlayan göz

Sezdim feleğin boş yere döndürdüğü çarkı
Mü'minleri yoldan çıkaran bir sürü halkı
Birçok seneler sonrası gördümse de farkı
'Bildim hem akl ile hem ilm ile Hakkı
Bildim onu şöyle ki Kur'ân bilir ancak.'

Aşk âlemi dünyâda büyük fark olagörsün
Gurbette kalan dostları hep kolkola görsün
Sevdâlıların gözleri bardak dolu görsün
'Kim aşk denizinden de dalıp gark olagörsün
Bu aşk denizinin bahrini ummân bilir ancak.'

Gark = boğulmak   Bahr = deniz

Şûh'un bize gösterdiği dans öyle oyun ki
Farzet bu kadehlerde duran kırmızı hûn ki
Akşam dolaşıp raks edenin cilvesi bâkî
'Ey sâki getir devr ayağın toz ile sun ki
Bu devr-ayağın devrini devrân bilir ancak.'

Şûh = neş'eli ve oynak kadın
Hûn = kan Devr-ayağın şarap kadehinin
Raks = oyun   Devr ayağın = dolaşan ayağın

Bir başkasının rızkını kul sehm edemez
Mevtin gelişinden sakınıp vehm edemez
Manzumları Mehmet gibi tıfl şehm edemez
'Hiç kimse Nesimî sözünü fehm edemez
Bu kuş dilidir bunu Süleymân bilir ancak.'

Sehm = paylaşmak   Vehm = kuruntu
Tıfl = küçük çocuk   Şehm = becermek
Fehm = anlamak

(1) Kul Nesimî'nin gazeline tahmis

DEĞİL

Tahmis (1)

Vaktimin kıymeti var, boş yere isrâf değil
 Hakkın ihsânı yeter, gayrisi ithâf değil
 Yazdığım eş'ara bak, sözleri güzâf değil
 'Tût-i mucize gûyem ne desem lâf değil
 Çarh ile söyleşemem, âyinesi sâf değil.'

İthâf = armağan Güzâf = boş lakırdı
 Tût-i mu'cize gû = mucize söyleyen papağan

Her gönül tutkunu mevlâya eder hamd-ü senâ
 Lâkin Allahına abd olma sözünden cayana
 Şükr ve duaları günlük umûrdan saymayana
 'Ehl-i dildir diyemen sînesi sâf olmayana
 Ehl-i dil birbirini bímek isnsâf değil.

Hamd-ü senâ = şükür ve övgü Umûr = işler

Olacaktır gelecek herkese meftûh dârım
 Aruzun belki bilir kıymetini dümdârım
 Belki bir hüzn verecek sizlere telh eş'ârım
 'Yine endişe bilir kadr-i dürr-i güftârım
 Rüzigar ise deni, dehr ise sarrâf değil.

Meftûh = açık Dümdâr = artçılar, sonra grlrn
 Kadr-i dürr-i güftâr = İnci sözlerimin kıymeti
 Telh = acı Denî = alçak
 Sarraf= değer veren tüccar

Geldi berceste beyitler yüreğimden dilime
İltifat yağdı mukaffâlı gönül gazelime
Dileriz bin kez özür yaptığımız her zelime
'Girdi müftâh-ı der-i genci ma'ani elime
Âleme bezl-i güher eylesem itlâf değil.

Berceste = latif ve manalı Zelim = hata, yanlış
Müftâh-ı der-i genci ma'ani = manalar hazinesi
kapısının anahtarı Bezl- güher = cevher dağıtma

Edeb'i terbiyenin çok gerekirken ref'i
Kalamaz sonsuza dek saklanan efkâr mahfi
Taşıyorken Fatinin sırr ile memlû keffi
'Levh-i mahfûz-ı sühandır dil-i pâk Nef'i
Tab'ı yârân gibi dükkânçe-i sahhâf değil. '

Ref' = yüceltmek Mahfi = saklı Memlu = dolu
Keff= el, avuç Tab'ı yârân = dost emrine tabi
Levh-i mahfuz-ı sühandır = ilahi ilmin sözüdür
Dil-i kâk-ı Nef'i = Nef'inin temiz gönlü
Dükkançe-i sahhaf = küçük kitap dükkanı

(1) Nef'inin gazeline tahmis

VAR GARABET Tahmis (1)

Dünyâ denilen yerde tükenmez garabet var
 Şâkirtler için seyredecek türlü cihet var
 Ulvî sema dan gönderilen resmi davet var
 'Alâyîş-i dünyâdan el çekmeğe niyer var
 Yakında adem derler bir şehre azîmet var.'

Şâkirt = yeni gelen, çırak, çömez
 Seyretmek = gitmek, yürürmek
 Alâyîş-i dünyâ = dünya güzellikleri
 Adem = yokluk Azimet = yolculuk

Yalnız yaşamaktan bunalıp kalmadı aklım
 Efkârımı nakletmeğe yetmez bu lisânım
 Gündüz gece her dem yanıyor kalbi nirânım
 'Uçtu bu fezâlardan mürg-i dil-i nalânım
 Âram edemez oldum efkâr-ı seyahat var.'

Efkâr = fikirler Nirân = ateş
 Mürg-i dil-i nalân = inleyen gönül kuşu
 Âram = gönül rahatlığı
 Efkâr-ı seyahat = yolculuk endişesi

Aşk uğruna bir derde düşen suçlu sayılmaz
 Bir sevgilinin verdiği sözden de cayılmaz
 Aşk hastası gurbette uzak kalsa da yılmaz
 'Nûş eylese bir âşık ta haşre dek ayılmaz
 Bezm-i feleğin bilmem câmında ne halet var'

Nûş eylese = içki içse Haşre = kiyamet
 Bezm- i felek = feleğin meclisi Câm = kadeh

Bed-mest olamaz sevgili her yerde ve demde
Hikmet bulunur kalpteki defterde, kalemde
Nasfet ve adâlet yok iken bezm-i keremde
' Bu hâl ile ey dil sağ olmaksansa alemde
Derd ü gam dilberle ölmekte letafet var.'

Bed-mest = kendinden geçmiş
Hikmet = sebep, mantık, bilgi
Nasfet = insaf, doğruluk
Bezm-i keremde = asil insanlar meclisi

Aşk yangının külleri söylerse zamanı
Akl durduracak yold a güzeller hiramânı
Dövmekle sever kendini sevdâ perişânı
'Gittikçe harab eyler mülk-i dil-i virânı
Dehrin bu cefâsından bir şaha şikayet var'

Hiramân = eda ile yürüyüş Dehr = dünya
Mülk- i dil- i virânı = viran gönül ülkesi

Düçar bile kalmışsa Fatin kimseyi yermez
Kalbindeki ahsasını kendirlere sermez
Esrârı tutar gizli, cenâheynini germez
' Ser terkine kâ'ildir , dünyâya gönül vermez
Terk ehlinin ey Baki başında saadet ver.'

Düçar = mecbur, düşkün Ahsas = duygular
Kendir = kalın ip Terk ehli = ayrılık ahali
Cenaheynini germez = iki kanadını açıp açıklamaz
Ser terkine kâ'ildir = baş vermeğe razıdır

(1) Baki'nin var gazeline tahmis

UMMANIN VAR Tesdis (1)

Ey sehâb, göğsünde saklanmış bir ummânın mı var
 Sevdiğin köyden gelen gurbetçi mihmânın mı var
 Her çeşit güllerle memlû bir gülistânın mı var
 Ağlamaktan, gözyaşından başka imkanın mı var
 'Noldun inlersin felek hercâî cânânın mı var
 Seyreder mnzili bir mâh-ı tabânın mı var.'

Sehâb = bulut Mihmân = konuk Memlû = dolu
 Hercâî = sabırsız, kararsız Mâh-ı tabân = parlak ay

Geç gelen kış dondururken canlılardan ferd a ferd
 Tez gelir beklenmedik günlerde müthiş karlı berd
 Büsbütün dünyâyı birden doldurur rüzgarla gerd
 Böyle mevsimlerde âşıklar coşar, sen kılma derd
 'Benzini ey büstan, fasl-ı hazam mı etti zerd
 Yoksa başı taşra bir serv-i hiramânın mı var.'

Ferd a ferd = tek tek Berd = soğuk Gerd = toz
 Zerd = sarı, soluk Taşra = uzak
 Serv-i hirâman = selvi boylu sevgili

Çıktı firdevs bahçesinden bir terennüm-saz rakib
 Şarkı söylerken mükemmel dans eder hoş-nûd hatib
 Mürg öter, güller gülerken şarkısın söyler habib
 Son bahar geldikte, ey mâh, beklenen son dem karib
 'Ağlayıp feryâd edersin her nefes ey andelib
 Hâr ile hem-sâye olmuş verd-i handânın mı var.'

Firdevs = cennet Karib = yakın Andelib = bülbül
 Hem-sâye = komşu Verd-i handân = sevinçli gül

Sen bilirsin, mâh-ı âlem senle germ-ülfet kadim
Cân ile tekrar buluşmak zevk-i müstesnâ dedim
Bir saadet râhı bulmak teklifin râ'nâ dedim
Sevgiden mahrum kalırsak zehr-olur dünyâ dedim
'Yoluna cânım revân etsem gerek, cânâ dedim
Yüzüme bin hışm ile baktı, dedi cânın mı var.'

Mâh-ı âlem = dünya güzeli Revân = feda
Germ-ülfet kadim = sıkı fıkı ahbablık eskidir
Ra'nâ = latif, hoş

Biz berâber gizli çıktık gamm-kasavet def'ine
Vech-i hâlim gösterirken hırpalanmış ayine
Özlenip yazmakla tesdis iş çıkardın kendine
Muhterem Mehmet Fatim sen şimdi sekransın yine
'Zülf-i dilber gibi ey Zati perişansın yine
Cevr-i bî hadd, yoksa bir yâr-ı peri şânın mı var.'

Gamm-kasavet = keder, kaygı, tasa
Cevr-i bî hadd = sonsuz ceza ce eziyet
Yâr-ı peri şân = gösterişli, ünlü güzel sevgili

(1) Zati'nin gazeline tesdis

KURNAZ MISIN Tesdis (1)

Kendi nefsin kandırırken tilkiden kurnaz mısın
 İşleyip binbir günah şeytana kanmaz mısın
 Genç iken hummalı demden ders alıp yanmaz mısın
 Yaşlanırken kış değilsen fasl-ı bahar, yaz mısın
 'Saç sakal ağardı ey dil dâhi uslanmaz mısın
 Hâb-ı gafletten uyan, hiç olasın sanmaz mısın.'

Fasl-ı bahar = bahar Hab-ı gaflet = gaflet uykusu

Halkedilmiş mustakirr dünyâda hep varken nizam
 Va'z eder ahlâk ve âdâb, her veciz manzum kelâm
 Hakim ol sen nefesine âlemde mevcutken haram
 Hüsn-i hizmetten kaçıp yaptıkların etmez devâm
 'Saç sakal ağardı ey dil dâhi uslanmaz mısın
 Hab-ı gafletten uyan, hiç olasın sanmaz mısın. '

Mustakirr = yerleşmiş   Va'z = öğüt
 Hiç olasın = yok olacağın

Neş'elendin güldün amma sen de çok çektin çile
 Yaptığın yardımla Mehmet dem be dem düştün dile
 Köhne meclislerde mes'ut bir hayat sürsen bile
 Geçti fırsat, şimdi burdan her ne yapsan na-âfile
 'Saç sakal ağardı ey dil dâhi uslanmaz mısın
 Hab-ı gafletten uyan, hiç olasın sanmaz mısın. '

Veciz = derli toplu   Hüsn-i hizmet = iyi iş görme

(1) Muhibbi'nin bir beytine tesdis)

Tenhâ yaşarız çün büyük aynâda nihâniz
 Mâzîde hüveydâ ama ferdâda nihânız
 Yağmurdaki rahmet dağıtan mâda nihânız
 'Şevkiz ki dem-i bülbül-i şeydâda nihânız
 Hûnuz ki dil-i gonca-i hamrada nihâniz.'

Nihân = gizli, görünmeyen   Hüveydâ = açık
 Tenhâ = yalnız   Hûnuz = kan'ız
 Ferdâ = istikbal, gelecek zaman
 Dil- i gonca-i hamrâ = kırmızı goncanın gönlü

Kalbinde yanan harre tükenmez bir ateş ki
 Ayrılması nâ mümkün olan öyle bir eş ki
 Kaldırmadı aşk, nefis ile şeytandaki reşki
 'Biz cism-i nizâr üzre döküp dane-i eşki
 Çün rişte-i cân gevher-i mâ'nâda nihânız.'

Harre = hareret   Reşk = gıpta, kıskançlık
 Cism-i nizâr = zayıf vücudumuz
 Dane-i eşki = göz yaşı   Rişte-i can = can ipliği
 Gevher-i mânâ = mana cevheri

Gerçekleri görmek kime meftuh kime mahrem
 Rü'yet-i hakikat çoğu şeyden de mukaddem
 Göstermedeyiz bir tevazu' benzer-i şebnem
 'Olsak nola bî nâm-ü nişân şöhre-i âlem
 Biz dil gibi bir turfa muammâda nihânız.'

Meftûh = açık   Mukaddem = üstün
 Turfa = taze   Nâm-ü nişân = adsız sansız
 Rü'yet-i hakikat = hakikati görmek

hsân edilen rızık bize bir başka bahâdır
Sarfettiğimiz vakt sayılır bezl-i hebâdır
Her giydiğimiz çul çuhadan köhne dibâdır
'Mahrem yine her halimize bad-ı sabâdır
Daim şiken-i zulf i dilârâda nihanız.'

Dibâ = elbise   Bezl-i hebâ = bol bol ziyan
Bad-ı sabâ = sabah rüzgarı   Mahrem = sır
Şiken-i zülf-i dilârâ - gönül süs saçın kıvrımı

Yıllar boyu cehd ederiz kalmağa tâhir
Mü'min gibi dursak oluruz küfr ile kâfir
Zevk düşkününü kaldıkça bu dünyâda misâfir
'Hem gül gibi rengin-i ma'nâ ile zahir
Hem neş'e gibi halet-i sahbâda nihânız.'

Tâhir = temiz   Zâhir = açık
Rengin-i ma'nâ = mananın renkliği
Halet-i sahbâ = şarabın hali

Herkes sanıyor sanma sakın şâiri bati
Duydukça üzer halkı havâdis dolu hâti
Mehmet sana seksende ne hal kaldı ne âti
'İttik o kadar ref'i taayün ki Neşâtî
Ayine-i pür tab-ı mücellâda nihânız. '

Bâti = yavaş   Hâti = yanıltıcı, şaşırtıcı
Hal = şimdiki zaman
Ref'i taayün = görünürlüğü ortadan kaldırma
Âyine-i pür tab-ı mücellâ = cilali parlak ayna

(1) Neşâtî'nin gazeline tahmis.

EDEBİYYÂT Tahmis (1)

Kültürdeki bir sâhada yektir. Edebiyyât
Merhum dedemizden gelenektir. Edebiyyât
Resmen soruyor genç müteşâirlere Nâci
' Dîvânece sözler mi demektir. Edebiyyât
Âsâr-ı terakkî diyoruz biz buna. Heyhât.'

Yek = bir, tek Feyz = ilim, irfan
Müteşâir = sözde şâir
Âsâr-ı terakki = ilerleme, kalkınma eserleri

Şâir yaratır kavlı ile bir nağmeli san'at
Kalpten gelecek hisleri yazmaktaki maksat
Masmuhsada gerçekleri tefrit veya ifrât
' Dîvânece sözler mi demektir. Edebiyyât
Âsâr-ı terakkî diyoruz biz buna. Heyhât.'

Kavl = sözler, kelimeler İfrât = aşırı gitme
Masmuh = müsaade edilmiş
Tefrit = tersine aşırılık

(1) Muallim Nâci'nin gazelinden bir beyte tahmis

MÂ GİBİ Tahmis (1)

Bî-fütûr dünyâyâ bak çok gözlü ejderhâ gibi
Çılgın olmuşsan da ba'zan, sâkin ol deryâ gibi
Gönlü tok, vicdanı parlak tertemiz fiddâ gibi
'Rıf'at istersen eğer mihr-i cihân ârâ gibi
Sür yüzün her gün yere eyle tenezzül mâ gibi.'

Bî-fütûr = kaygısız, korkusuz
Fıddâ = gümüş Rıf'at = yükselmek
Mihr-i cihân ârâ = dünyayı süsleyen güneş

Muttasıl zihninde yerleşmiş kalan ' fânî hayat'
Bir taraftan dehr şaşırır, bir taraftan kâinat
Sen yaşarken durma eğlen, sevgiden zevk al fakat
'Rıf'at istersen eğer mihr-i cihân ârâ gibi
Sür yüzün her gün yere eyle tenezzül mâ gibi.'

Muttasıl = aralıksız, devamlı
Dehr = dünya

Gösteriş, dünyâyâ abd ettirmekte genç âdemleri
Dâim olmaz sahte-karîn mütekâbir demleri
Toplar aftâb her sabah yaprakta kalmış nemleri
'Rıf'at istersen eğer mihr-i cihân ârâ gibi
Sür yüzün her gün yere eyle tenezzül mâ gibi.'

Abd = köle Karîn = hısım, komşu, arkadaş
Mütekebbir = kendini beğenmişlik
Aftâb = güneş

(1) Şehzâde Mustafa bir beytine tahmis
1566 (Kanûnî Sultan Süleyma'nın oğlu)

ÇIKAR YOL

Tahmis (1)

İhlâs ile ilm öğrenecek halka imâm ol
Tevhîd diyerek veche - i maksûda bekâm ol
İhmâli bırak, vecd ile câmîye müdâm ol
'Allâha güven, sa'ye sarıl, hikmete râm ol
Yol varsa budur, bilmiyorum başka çıkar yol '

Tevhîd = lâ ilaha illallah   İmâm = önder
Veche - i maksûd = emel   Râm = itaat
Bekâm = erişmek,   Müdâm = devamlı

Kalkar yeniden hâk ile yeksân olan insan
Bir tövbe gerek komşu hukûkundan alırsan
Göstermesin Allah sıkılıp darda kalırsan
'Allâha güven, sa'ye sarıl, hikmete râm ol
Yol varsa budur, bilmiyorum başka çıkar yol '

Sa'y = iş, gayret   Hâk ile yeksân = yerle bir

Takdîr edilen güçlü bir îlâhi bilinç el
Vermekle bütün fertlere feyz-nâk-ı müselsel
Son beklediğin rûz-i elest gelmeden evvel
'Allâha güven, sa'ye sarıl, hikmete râm ol
Yol varsa budur, bilmiyorum başka çıkar yol '

Takdîr edilen = önceden düzenlenen
Feyz-nâk-ı müselsel = devamlı bereket ve bolluk
Rûz-i elest = ruhların toplandığı gün

(1) Mehmet Âkif'in bir beytine tahmis

GÖNDER

Tahmis (1)

Yâ Rabb, benim aşk derdime dermânımı gönder
Bir neşv ü nemâ bahş edecek nânımı gönder
Gönlümde açık hâneme mihmânımı gönder
' Lûtf eyle Hüdâya bana cânânımı gönder
Can mülkü harâb oladan sultânımı gönder'

Neşv ü nemâ = gelişme, büyüme
Bahşedecek = bağışlayacak

Mevlâ korusun kargaşa dehrin sonu gelmiş
Takat tüketip insdeki sabrın sonu gelmiş
Âdem bilemez, belki de ömrün sonu gelmiş
' Lûtf eyle Hüdâya bana cânânımı gönder
Can mülkü harâb oladan sultânımı gönder'

İns = insan

Taş çatladı göğsümde çektikçe meşakkat
Bir nebz azalır nefste sebat kalpte sadâkat
Gurbette kalan Mehmede yetmez mi bu fûrkat
' Lûtf eyle Hüdâya bana cânânımı gönder
Can mülkü harâb oladan sultânımı gönder'

Fûrkat = ayrılık

(1) Şeref Hanımın gazelinden (1861)

Sayarız baştaki câhili münevver diyerek
Gece gündüz gezeriz gurbeti keşver diyerek
İçeriz her sunulan bâdeyi kevser diyerek
Bilerek yaptığımız cürme mukadder diyerek
'Severiz gördüğümüz âfeti dilber diyerek
Basarız nâle vü figanda sitemger diyerek.'

Keşver = memleket

Kevser = cenneteki havuz suyu

Mukadder = alın yazısı, kader

Nâle = inilti Sitemger = zalim

Yapmacık gösterilen handeyi görsek te gehi
Umarız dostumuzun verdiği her lafzı sehi
Geliyor sevgiliden nısfı dürüst emr ü nehy
Meyi bardakla içen bizlere yetmez surehi
'Çeşm-i mestin hevesiyle oluruz gîse tehi
Güçe güçe gezeriz bir dolu sagar diyerek.'

Hande = gülüş   Gehi = bazan

Sehi = doğru, dürüst   Nısfı = yarısı

Emr ü nehy = emir ve yasaklar

Surehi = şişe   Gîse tehi = Boş kase

Çeşm-i mest = mestane gözlü

Güçe güçe = köşe bucak   Sagar = bardak

(1) Naili'nin iki beytine tesdis

GÖRDÜM

Ta'sir (1)

Babamdan kardeşimden hem de dostlardan senâ gördüm
 Karâbetten bahâ gördüm, yakınlardan safâ gördüm
 Uzak kaldıkça yârdan hem kasâvet hem humâ gördüm
 Cezâ çeksin değin yollandığım çöllerde mâ gördüm
 Köyümden yâra vuslat va'di beklerken cüdâ gördüm
 Düzenlenmiş hayatımdan kalan bir çok hatâ gördüm
 Yatışmış sandığım kalpten gelen korkunç nidâ gördüm
 Yaşarken mevt düşünmemden hitam bulmaz fez'â gördüm
 'Vefâ her kimesden kim istedim ondan cefâ gördüm
 Kimi kim bî-vefâ dünyâda gördüm bî-vefâ gördüm'

Senâ = övgü   Karâbet = akrabalık   Bahâ = kıymet
 Humâ = saadet   Cüdâ = ayrılık   Nidâ = haykırış

Yoruldu çok sıkıldım bitmeyen gavgâya bakmakla
 İçimden doğdu havf şanlı ejderhâya bakmakla
 Haşarattan kaçınmışım yanan şem'âya bakmakla
 Susuzluktan yanar kalbim kurak sahrâya bakmakla
 Genişler fikr-i ferdâ bir derin deryâya bakmakla
 Yanıldım cennet-ül huld sandığım dünyâya bakmakla
 İbâdet şevki artar müttezih takvâya bakmakla
 Fatin'in gönlü mesrûrdur gelen ferdâya bakmakla
 'Vefâ her kimesden kim istedim ondan cefâ gördüm
 Kimi kim bî-vefâ dünyâda gördüm bî-vefâ gördüm'

Havf = korku   Haşarat = küçük böcekler
 Şem'â = mum   Fikr-i ferdâ = yarının fikri
 Cennet-ül huld = sonu gelmeyen cennet
 Müttezih = açık, sarıh   Takvâ = Allah korkusu

(1) Fuzûli'nin matla' beytine ta'sir

NEDEN Tahmis (1)

Mevkiimden düşmeden dünyâ kadar varken seven
Çıktı hiç beklenmedik bağdan siyâl binbir diken
Yaşlanırken türlü yönden geldi eyyâm-ı hazen
'Bunca derd-ü mihnete katlandığım âyâ neden
Terk-i can etsem de kurtulsam şu mihnethâneden'.

Siyâl = saldırıcı   Âyâ = şüphe, tereddüt
Eyyâm-ı hazen = tasalı günler
Mihnethâne = eziyet çekilen yer

Birleşip düşmanla menfur kimseler dost yerdiler
Kirli icrââtla ma'sum halka bir havf verdiler
Başbakanlar katledip millete zulm gösterdiler
'Bunca derd-ü mihnete katlandığım âyâ neden
Terk-i can etsem de kurtulsam şu mihnethâneden'.

Havf = korku   Menfûr = iğrenç

(1) Sultan Abdülaziz'in bir beytine tahmis

Olmak istersen münevver nûr saçan şem'â gibi
Tatmin etsin sözlerin yerden çıkan menbâ gibi
Yazdığın bulsun değer berceste bir mısra gibi
Bastığın yer neş'e dolsun rahş olan dünyâ gibi
'Sür yüzün hergün yere eyle tenezzül mâ gibi.'

Şem'â = mum   Menbâ = pınar
Berceste = manalı ve latif   Rahş = gösterişli

Dünyevî âlemde serbest âb-ı kâr olsan bile
Sadr-ı meclis yaptığın yıllarda haz dolsan bile
İlm-i rûh'tan gayri bir çift ilm-i sihr bulsan bile
Devletin yüksek makâmından da fevk kalsan bile
'Sür yüzün hergün yere eyle tenezzül mâ gibi.'

Âb-ı kâr = başarılı, muvaffak
Sadr-ı meclis = meclis başkanlığı
İlm-i rûh = psikoloji   Fevk = üstün
İlm-i sihr = büyü ilmi

(1) Şehzâde Mustafa'nın beytine tahmis

MAHMUR OL

Tedis (1)

Ne ayş ü nûş edip her leyl, ne her subh mahmûr ol
 Ne göster boş tevâzûât, ne nefsen mağrûr ol
 Ne saklan sevgiden, Mehmet, ne her dem manzûr ol
 Ne gadr et kimseye oğlum, ne bir kez mağdûr ol
 'Ne bâr-ı kahr ile gam çek, ne lutfâ masrûr ol
 Ne vuslat eyle talep sen, ne yardan mahcûr ol.'

Ayş ü nûş = Aşk ve safa   Manzûr = görünür
 Gadr = zulm   Bâr-ı kahr = keder yükü
 Mahcûr ol = uzak kal

Verirken rûha zevk-dil gül-feşân rüchan gülşen
 Yeter bağbâna hurşidden gelen sonsuz rûşen
 Ederken şahsı tatmin bir küçük sâkin mesken
 Büyük dünyâda evlâ-bit-tarik seçmek varken
 'Ne bâr-ı kahr ile gam çek, ne lutfâ masrûr ol
 Ne vuslat eyle talep sen, ne yardan mahcûr ol.'

Zevk-dil = gönül zevki   Gül-feşân = gül saçan
 Rüchan = üstün   Evlâ-bit-tarik = en güzel yol
 Hurşid = güneş   Rûşen = aydınlık

(1) Nev'inin bir beytine teddis

BU Tesdis (1)

Dünyâ denen çift der-beçe han bu
Her yıl çürüyen tendeki can bu
Kalplerde tüten nemli dühan bu
'Sultan yaşa' her lahza sühan bu
'Bin yıl yaşasak yine cihan bu
Gerdiş bu zaman bu, âsuman bu '

Der-beçe = küçük kapı
Dühan = duman, buhar
Gerdiş = gidiş-geliş
Memlû = dolu

Yüz yıllık ömür belki bir arzu
Derdlerle yürekler yarı memlû
Maksat yaşamak mevtse son uyku
Bakîde kalanlar da teferrû
'Bin yıl yaşasak yine cihan bu
Gerdiş bu zaman bu, âsuman bu '

Mevt = ölüm
Teferrû = ayrıntı

(1) Sultan Mehmet Reşad'ın hastalığından sonra sokaklarda atılan ' Padışahım çok yaşa' na'ralarına karşılık yazdığı beyite tesdis.

Z 53

MELEK Tahmis (1)

Lûtfeden Rahman Rahim Mevlâdan istenmiş dilek
Oldu lâkin sonra gözden kaybolur ma'sum bebek
Bit-tesâdüften ziyâde Hakk bilir neyler felek
'Bir nazarda akl ü sabrım aldı gitti ol melek
Ağla ey dîdem ki çıktı gitti elden mâ-melek'

Bit-tesâdüf = tesadüfle

Mâ-melek = varı yoğu nesi varsa

Hamd-ü-lillâh lutfâ Yâ Rabb vakt-i ömrüm dolmadı
Mehnedin kalbinde sessiz kasvet-engiz kalmadı
Çok şükür kim, gizli kalmış sevgimiz fâş olmadı
'Bir nazarda akl ü sabrım aldı gitti ol melek
Ağla ey dîdem ki çıktı gitti elden mâ-melek' (

Kasvet-engiz = sıkıntı veren

(1) Vefâî, Sultan 4. Mehmed'in bir beytine tahmis

BİLMEZLENİR Tahmis (1)

Berdevam gaflette kalmışlar zaman bilmezlenir
Şehvet-engiz sarhoş aşıklar beyan bilmezlenir
Kalb-i mefkûr kendisinden başka can bilmezlenir
'Mübtelâsı olduğum ol nev-civan bilmezlenir
Bir tecâhül gösterir gaddar-ı can bilmezlenir.'

Berdevam = devamlı Şehvet-engiz = şehvetli
Kalb-i mefkûr = baygın kalb
Nev-civan = delikanlı Gaddarı ı can = can alan

Âlem - i mecliste her dem hüsn-edâsın söylesem
Muzdarib dünyâda mutlak muktedâsın söylesem
Mevt-i ebyaz gelmeden gerçek vedâsın söylesem
'Mübtelâsı olduğum ol nev-civan bilmezlenir
Bir tecâhül gösterir gaddar-ı can bilmezlenir.'

Hüsn-edâsın = güzel davranış
Muktedâsın = uymasını
Mevt-i ebyaz = ani ölüm

,

(1) Adlî, Sultan 2. Mahmud'un gazelinden
bir beytine tahmis

SENDE GURUR

Tahmis (1)

Sıdk asâlet gösterirsin nefsini etsen vakûr
Çaresiz kalsan dahî Hakk bildiğin yolda dur
Zâhidim, bilmez misin son meskenin toprakta kûr
'Sakın aldanma cihâna olmasın sende gurûr
Ne kadar devlet bulursan kendi özün eyle mûr.'

Zâhid = aşırı sofu   Kûr = mezar

Gaflet etmekten baid dur böyle kalmaz gençliğin
İhtiyarlık hissedersin kaybolurken dinçliğin
Battığın mağrip te hiç geçmez senin bilginçliğin
'Sakın aldanma cihâna olmasın sende gurûr
Ne kadar devlet bulursan kendi özün eyle mûr.'

Devlet = servet, varlık, şöhret
Mûr = fakir, karınca   Baid = uzak
Battığın mağrip = Mezar, öteki dünya

(1) Muhibbî ,Sultan Süleyman'ın gazelinden
bir beytine tahmis

GÜLDEN GEÇER Ta'şir (1)

Pembeleşmiş reng-i ruhsâr körpe bir gülden geçer
Aşık-ı sehâr karşılık bulmuş temâyülden geçer
Sırf kibirlik gösteriş kısmen tecâhülden geçer
Telh-i gamdan muztarip kalpler tahammülden geçer
Niyyetin bilmek senin birkaç tesâülden geçer
İstemek senden tebessüm bir tezellülden geçer
Aşkımız külhanda Mehmet bir soğuk külden geçer
Neyle rakstan sarhoş olmak sirkelik mülden geçer
'Her ne dem ol gülbeden sermet-i tegâfülden geçer
Suzen-i hâr-ı tahassür çeşm-i bülbülden geçer.'

Reng-i ruhsâr = yanağın rengi

Sehâr = sihirli, büyüleyici

Ecâhül = cahil görünme Telh-i gamm = keder acısı

Tesâül = soruşturma Tezellül = kibirsizlik, alçalma

Mül = şarap Gülbeden = zarif beden

Sermet-i tegâfül = anlamamazlık yolu

Suzen-i hâr-ı tahassür = hasret dikeninin acısı

(1) Keçecizade İzzet Molla'nın gazelinden bir beytine ta'şir

KAKÜLDEN GEÇER

Ta'şir (1)

Dostla düşman saygı hürmet bir tekâbülden geçer
En yakın dostlarla ülfet bir tehallülden geçer
Saklı kalmış bir çok hakikat bir tebehhülden geçer
Bir muhakkak mevdi nisyan sah tegaffülden geçer
Bir temel serbest iman tek tebettülden geçer
Asl inanç Allâha mutlak bir tevekkülden geçer
İstenen sağlık-selâmet bir tenezzülden geçer
Neşr-i eş'ar eylemek Mehmet tagazzülden geçer
'Seyr edip rü'yin nigâhın târ-ı kâkülden geçer
Karbânı gülfeşân çevki sünbülden geçer.'

Tyüze buluşma ekâbü = yüz

Tehallül = güleç yüz Tebehhül = sıkıntı çekmek

sah = sahîh Tegaffül = anlamamazlık

Serbest = kayıtsız Tebettül = Allaha yönelmek

Derc-i tagazzül = gazel yazmak Karbân = kervan

Târ-ı kâkül = saçın teli

Rü'yin nigâhın = Yüzünün görünüşü

Gülfeşân = gül saçan

(1) Şeyh Galib'in gazelinden bir beytine ta'şir

Derse muhtaç sahtekâr nefsimde cür'etkâra bak
 Tuzlu bir deryâyı seyretmek değil cüy-bâra bak
 Bir bakışla şahsı kalben cezbeden ruhsâra bak
 Rahş olan dünyayı doldurmuş güzel didarâra bak
 Laleler güllerle meşbû bir bahar gülzâra bak
 Nâra düşmüş bir gönülden serd esen rüzgara bak
 'Hab-ı gafletten uyan ziynet'-i eşcâra bak
 Kudret-i Hakka nazar kıl revnâk-ı ezhâra bak.'

Nâr = ateş   Cüy-bâr = ırmak
 Rahş = gösterişli   Ruhsâr = yanak
 Dîdâr = çehre   Revnâk = taze, güzellik
 Eşcâr = ağaçlar   Meşbû = dolu   Serd = soğuk

Canlanır rü'yamda oynak gördüğüm her nâzenin
 Nâzeninden zevk alırken var mı sükkardan şirin
 Var iken vaktin mecalin kokla güller yasemin
 Beklenen neşve-yâb dem geçti günler çok hazin
 Belki yarın hicretin var belki yarından karin
 Sertliğinden bin çeşit zahmetli gam çektin Fatin
 'Hab-ı gafletten uyan ziynet'-i eşcâra bak
 Kudret-i Hakka nazar kıl renâk-ı ezhâra bak.'

Nâzenin = cilveli   Ezhâr = çiçekler
 Neşve-yâb = neş'eli   Karin = yakın

(1) (Adlî) Sultan II. Beyazıd'ın gazelinden
 bir beytine tesmin

İÇİNDEKİLER

Adile Sultan	Z 05	Nefî 1	Z 23
Adlî 2. Mahmud 1	Z 54	Nefî 2	Z 38
Adlî 2. Mahmud 2	Z 58	Nesimî 1	Z 12
Ahmed Paşa 1	Z 19	Nesimî 2	Z 22
Ahmed Paşa 2	Z 34	Neşatî 1	Z 16
Anî Fatma Hanım	Z 27	Neşatî 2	Z 42
Avnî Sul. Mehmed	Z 20	Nev'î 1	Z 09
Bakî 1	Z 11	Nev'î 2	Z 51
Bakî 2	Z 39	Osman Hulusi Ef.	Z 01
Edirneli Nazmî	Z 32	Sultan Abdülaziz	Z 49
Esrar Dede	Z 21	Sultan Meh. Reşad	Z 52
Fasih Ahmed Dede	Z 14	Şehzade Mustafa 2	Z 50
Fıtnat Hanım 1	Z 28	Şehzade Mustafa 1	Z 44
Fıtnat Hanım 2	Z 36	Şeref Hanım 1	Z 24
Fuzûlî	Z 48	Şeref Hanım 2	Z 46
Hayalî	Z 08	Şeyh Galib 1	Z 18
İsmail Belig	Z 06	Şeyh Galib 2	Z 57
İsmail Safâ	Z 33	Şeyhül İslam Yahya	Z 15
Keçecizade İzzet	Z 56	Şinasî	Z 13
Kul Nesimî	Z 37	Taşlıcalı Yahya	Z 03
Leylâ Hanım	Z 29	Vefâî 4. Mehmed	Z 53
Mehmed Akif	Z 45	Yahya Kemal	Z 10
Mehmet Fatih Baki	Z 02	Yaşar Nezihe 1	Z 04
Mehmet Pertev Paşa	Z 35	Yaşar Nezihe 2	Z 26
Mihrî Hanım	Z 30	Yayınlar	Z 60
Muallim Naci	Z 43	Yusuf Ziya Ortaç	Z 31
Muhibbî 2	Z 55	Zatî 1	Z 07
Muhibbî 1	Z 41	Zatî 2	Z 40
Nabî	Z 17	Zeynep Hanım	Z 25
Nailî	Z 47		

YAYINLAR

Mehmet Fatin Baki'nin Cottage-Educaion.org tarafından yayınladığı kitaplar.

Bu kitapları www.Cottage-Educaion.org. GOOGLE BOOKS sitesinde **Mehmet Fatin Baki** adı altında bulabilir, ve bilgisayarınıza indirebilirsiniz. İsterseniz yazarınızla da bedelsiz olarak copya edebilirsiniz. Mehmet Fatin'in bütün şiirleri alfabe sırasıyla Antoloji.com da neşredilmiştir.

YETMİŞ BEŞTEN ÖNCE

2002 de neşredilen bu kitapta yazılan bu ilk şiirlerin 27 tanesi hece vezni ile ve 29 yanesi de aruz vezni ile yazılmıştır.

YETMİŞ ALTINCI YIL (2003)

Aruz ve hece ölçüleriyle yazılmış şiirlerden 47 tanesi aruz vezni ile ve 3 tanesi de hece vezni ile yazılmıştır.

Ekler kısmında

Geleneği Yorumlama ve öğrencilerle hasbıhaller yer almıştır. Bunlar arasında: a- Aruz ölçüsü, b- Yabancı diller, c- Sembolizm, d- Ücret karşılığı şiir yazma konuları irdelenmiştir.

ŞİMDİ YETMİŞ YEDİ (2004)

Bu kitapta 58 aruz ve 6 hece ile yazılmış şiirler vardır.

Ekler kısmında, otuz padişah ve şehzadelerin yazdıkları manzumelerden seçilmiş örneklerle beraber, genç şairlerden Erdoğan Efendioğlu'nun ve Sedar öncül'ün şiirlerine yer verilmiştir.

YETMİŞ SEKİZE VARDIK

2005 Temmuzda neşrediler bu kitapta Aruz vezni ile 45, ve hecec vezni ile 5 şiir vardır.

Ekler kısmında genç şairlerden Serdar Öncül ile İbrahim Yavuzun şiirlerine de yer vermiştir.

YETMİŞ DOKUZDAYIZ (2006)

Bu kitap Aruz vezni ile yazılmış 49 manzume ile hece vezni ile yazılmış 10 manzumeyi ihtiva etmektedir.

Ekler kısmında öğrencilerle değişik konularda hasbihal yapılmaktadır.

SEKSEN SENE

2007 de basılan Seksen Sene 30 aruz ve 20 hece ile yazılmış şiirlerden mürekkeptir.

Şairin 1943 senesinde Antakya Lisesinde iken yazdığı YENİ YIL şiiri de bu kitaptadır.

SEKSEN BİR (2008)

Aruzla yazılmış 31 adet manzumelerle hece ile yazılmış 6 şiiri bu kitapta bulacaksınız. Ekler kısmında öğrencilerle hasbıhal dört ayı toplantının hulasasını içine almaktadır.

SEKSEN İKİ

2009 da basılan bu kitapta, aruzla yazılmış 27, hece ile 2, ve serbest metotla 6 şiir yanında öğrencilerle hasbıhal da vardır.

Bu kitapta evvelce yazılmış rubailerin ve dörtlüklerin 75 tanersi İngilizceye çevrilmiş şeklini bulabilirsiniz.

Tanıtım kısmında öğrencilerin eski yazı ile yazılmış manzumeleri okumalarını kolaylaştırmak maksadı ile 190 dan fazla örnek verilmek sureti ile bu sayfalar hazırlanmıştır.

ÖZEL SÖZLÜK

Öğrencilere kolaylık olabilmesi için

yabancı sayılan (Arapça ve Farsça kökenli) ve Divan edebiyatı şiirlerinde kullanılan (ikibinden fazla) kelimenin manası verilmiş ve bir beyitle veya bir dörtlükle nasıl kullanıldığı gösterilmiştir.

NAZİM ŞEKİLLERİ, TERİMLERİ ve SAN'AT TÜRLERİ

Kitabın başlığında yazılı olduğu gibi Divan şiirinde çok kullanılan edebi sanatların alfabetik sırasına göre tarifleri yapılmış ve çeşitli örnekler verilmiştir.

LÛGATÇE

Eski ve yeni harflerle düzenlenmiş LÛGATÇE 2009 senesinde yayımlanmış olup manzûmelerin Arap ve Latin harfleri ile nasıl yazılacağını örneklerle göstermektedir.

SEKSEN ÜÇE GELDİK (2010)

Bu kitapta 53 manzumenin hepsi aruz vezni ile yazılmıştır.

Tanıtım kısmında öğrencilerin eski yazı ile yazılmış manzumeleri okumalarını kolaylaştırmak maksadı ile 190 dan fazla örnek verilme sureti ile bu sayfalar hazırlanmıştır.

Ayrıca yazı işaretlerini gisteren bir bölüm de vardır.

SEKSAN DÖRDÜ GEÇTİK (2011)

Elli manzumeden mürekkep olan bu 13 cü kitapta 47 aruz ölçüsü ile 2 hece ile yazılmış şiirlerle beraber bir tane de aruz-hece-serbest vezinle yazılmış deneme vardır.

SENTENCE DIAGRAMMING (2012)

Çizgilerle İngilizce gramer

Google books and

<http://www.Cottage-education.org>

SEKSEN BEŞ (2013)

Aruz ve hece vezinleri ile yazılmış şiirler

SEKSEN ALTIDAYIZ (2014)

Aruz ve hece vezinleri ile yazılmış şiirler

SEKSEN YEDİYE GELDİK (2014)

Aruz ve hece vezinleri ile yazılmış şiirler

RUBAŞYYAT (2015)

Seksen sekizde Türkçe ve İngilizce rubailer

TAHMİSLER (2016)

Seksen dokuzda Aruz vezniyle yazılmış tahmisler

Mehmet Fatin Baki, 17 Temmuz 1927 de İskenderun'da doğdu. Antakya Lisesini bitirdikten sonra İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesinden 1952 de mezun oldu ve askerliğini Ankara'da yaptı. Bir müddet serbest ticaret ile uğraştı ve 1959 a kadar Avrupa, Afrika, Asya ve Avustralya'da muhtelif memleketleri dolaştı. 1960 senesinde New York'a yerleşerek ithalat ve ihracat işleriyle meşgul oldu. Tekaatli olduktan sonra 1990 da Florida'da Lise talebelerine yardım etmek maksadıyla bir dershane kurdu ve halen bu dershanenin müdürüğünü yapmaktadır. Yoğun işlerinden fırsat buldukça hece ve aruz vezinleriyle, kafiyeli manzumeler yazmaktadır.

*Posta adresi: 32453 Lakeshore Drive,
Tavares Fl 32778 USA*

Telefon numarası: (352) 343-7444

*E-mail: director@cottage-education.org
Home page: www.cottage-education.org*

**Sayın Okuyucu,
Altyüz seneden fazla bir zaman içinde
geliştirilerek ve Türkçeleştirilerek
kullanılan Divan Edebiyatının usullerini
okullarımızdan kaldırmak ne kadar yerinde bir karar
olabilir. Bunun hükmünü gelecek nesillerin edebiyat
tarihçileri verecektir.**

**Sayın Yetkili,
Elinizde salahiyet varsa Divan Edebiyatı öğrenimini
liselere ve Edebiyat Fakültelerine getiriniz. Bu
suretle hem memleketinize
hem de gelecek nesillere en büyük iyiliği yapmış
olursunuz.**

Mehmet Fatih Baki
17 Temmuz 2002